

Treball de final de grau

GRAU D'INFERMERIA

Escola Universitària d'Infermeria

Universitat de Barcelona

**La importància de l'activitat infermera en la prevenció de
malalties mentals en el nen i l'adolescent.**

Verónica Tomás Sánchez

Tutor/a: Mª Teresa Lluch

Àmbit docent: Ciències psicosocials relacionades amb nen i
adolescent.

Curs acadèmic 2014-2015.

Agraïments

El present Treball de fi de grau ha estat realitzat sota la supervisió de Teresa Lluch, professora catedràtica de l'Escola Universitària d'Infermeria de la UB, a qui m'agradaria expressar un profund agraïment per la seva gran ajuda per a que aquest treball sortís endavant de la millor manera possible. Agrair sobretot la seva implicació i els seus consells.

A més a més, agrair a la professora Eva Burgos, també titular de l'Escola d'Infermeria de la UB en l'assignatura de "Infermeria del nen i de l'adolescent" per la seva dedicació i proporcionar-me informació extra sobre el "Programa Salut i Escola" que m'han servit de gran ajuda per al desenvolupament d'alguns apartats del treball.

Per últim agrair a la meua família i companys pel suport proporcionat en tot moment i l'ajuda, especialment a la Cristina Gaona Serra i a la Maria Pujol Saumell.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

“El mejor medio para hacer buenos a los niños
es hacerlos felices”
Oscar Wilde.

Resum. La infermera a l'escola és aquella que realitza una prevenció i una promoció de la salut en el mateix centre escolar destinant-se especialment a millorar la salut de nens i adolescents i involucrant a les famílies i a tot el personal escolar. En la posició i en la situació en la que es troba, l'escola, la infermera és capaç d'identificar aspectes comportamentals i conductuals anormals en els nens i adolescents, analitzar factors de risc i establir un diagnòstic precoç de les malalties mentals, facilitant l'accessibilitat a centres de salut especialitzats i així millorar el pronòstic del problema.

Objectiu. Analitzar la importància de la infermera en la prevenció de malalties mentals en nens i adolescents a partir d'una revisió bibliogràfica.

Metodologia. Realitzar una cerca de documents en les bases de dades CINHALL, Cochrane, Cuidatge, PsycInfo i Pubmed en els últims 5 anys. La recerca s'ha centrat en els conceptes "Prevenció primària", "serveis d'infermeria escolar" i "malalties mentals diagnosticades a la infància". S'han cercat articles en català, castellà i anglès.

Resultats. Després d'incloure els articles que complien els criteris de selecció s'han trobat 15 articles vàlids. 1 en castellà i 14 en anglès.

Discussió. De la discussió d'aquests articles s'han identificat quatre blocs: "Incidències segons edat i localització", "Efectivitat de les intervencions de la infermera escolar". "Malalties mentals de més prevalença en vers a problemes de salut físics" i "La importància de la infermeria en l'àmbit escolar".

Conclusions. La infermera escolar té un paper molt important en la detecció precoç de malalties mentals. Per començar, pels coneixements i habilitats de que disposa per detectar signes i símptomes d'alerta, en segon lloc, per la ideal localització en la que es troba i per acabar, per la relació de confiança que és capaç d'establir amb els nens i adolescents fomentant l'expressió de sentiments i l'anàlisi dels factors de risc. A més a més promou l'educació sanitària d'hàbits saludables a alumnes, pares i personal escolar, la prevenció de riscos, millora l'atenció sanitària amb cures físiques i millora l'accessibilitat d'altres centres de salut especialitzats.

Paraules clau: Prevenció primària. Infermeria. Malalties mentals diagnosticades a la infància. Infermeria escolar.

Abstract. The school nurse is who realize a health prevention and promotion in a school centre, focusing specially to improve children and teenager's health, involving families and school professionals. Thanks to the position and the situation where she is, the school, the nurse is capable to find those behavioral and conductive disorders in children and teenagers, analyze risk factors and elaborate an early diagnosis of mental disorders, making easier the accessibility to specialized health centres and also, to improve the prognosis of the problem.

Aim. Analyze the importance of school nursing according to the prevention of mental disorders among children and teenagers from a literature review.

Methodology. Realize a documents search in database CINHALL, Cochrane, Cuidatge, PsicInfo and Pubmed, from the last 5 years. The search is focused on the next concepts: "Primary prevention", "school nursing", and "mental disorders diagnosed in childhood". There have been searched documents in Catalan, Spanish and English.

Results. After including those articles that accomplished the screening criteria, there have been founded 15 useful articles. 1 of them in Spanish and 14 of them in English.

Discussion. From the discussion of these articles there have been identified four areas: "The incidence according to the age and localization". "The effectiveness of the school nurse interventions". "The most prevalent mental disorders in front of physical health problems" and "The importance of school nursing".

Conclusions. The school nurse has a very important role on the early prevention of mental disorders. To begin with, because of her knowledge and abilities for detecting early alert signs and symptoms, secondly, because of the ideal location

where she is, the school, and to end up, because of the relationship of trust between children and teenagers, encouraging feeling expressions and the possibility of analyze risk factors. What's more, she can promote healthy education about healthy habits to pupils, students, parents and school professionals, risk prevention and improving health services by realizing physical cares and making easily the access to other specialized health centers.

Key words. Primary prevention. Nursing. Mental disorders diagnosed in childhood. School Nursing.

Índex

1.1.	La infermeria i els hàbits saludables	1
1.2.	L'educació per a la salut a l'escola	2
1.3.	Principals problemes de salut mental a l'escola	2
•	1.3.1. Anorèxia i bulímia nervioses	3
•	1.3.2. Abús de substàncies adictives	3
•	1.3.3. Depressió	3
•	1.3.4. Ansietat	4
•	1.3.5. Violència escolar	4
1.4.	Programa salut i escola	5
•	1.4.1. Objectius generals del PSiE	6
1.5.	Situació actual	6
2.	OBJECTIUS	7
2.1.	Objectiu general	7
2.2.	Objectiu específic	7
3.	METODOLOGIA	7
3.1.	Bases de dades i fonts documentals consultades	7
3.2.	Paraules clau	8
3.3.	Criteris d'inclusió	9
3.4.	Estratègies de cerca utilitzades	9
•	3.4.1 Estratègies de cerca segons idioma.	10
➤	3.4.1.1. Estratègies de cerca pels articles publicats en català	10
➤	3.4.1.2. Estratègies de cerca pels articles publicats en castellà	11
➤	3.4.1.3. Estratègies de cerca pels articles publicats en anglès	11
4.	RESULTATS	14
4.1.	Bases de dades	14
4.2.	Tipus d'estudi	14
4.3.	Edats	15
4.4.	Efectivitat de les intervencions de la infermera escolar	15
4.5.	Referències a problemes de salut físics	16
4.6.	Malalties mentals de més prevalença	16
4.7.	Localitzacions	17
4.8.	Importància de la infermeria a l'escola	18

5. DISCUSSIÓ	19
5.1. Incidència segons edat i localització	19
5.2. Efectivitat de les intervencions de la infermera escolar	20
5.3. Malalties mentals de més prevalença en vers a problemes de salut físics	23
5.4. Importància de la infermeria en l'àmbit escolar	24
5.5. Noves línies d'investigació	25
6. CONCLUSIÓ	26
7. PLA DE DIFUSIÓ	28
8. BIBLIOGRAFIA	31
9. ANNEXES	35
• Annex 1. Esquemes de les estratègies de cerca en anglès	35
• Annex 2. Taules de resultats	39
• Annex 3. Resum dels 15 articles treballats.	42

1.Introducció

1.1 La infermeria i els hàbits saludables. La infermeria és una pràctica que avarca molts àmbits, aspectes, persones i comunitats. Avarca tant l'àmbit biològic com l'humanístic i engloba a la persona com un caràcter holístic en el que s'han d'atendre totes les seves necessitats com si fos una. Això és la infermeria: el tractament global de l'esser humà per a satisfer les seves necessitats i mantenir el seu benestar en els nivells més alts possibles¹. Dit això, no tots els éssers humans tenen les mateixes necessitats ni se'ls pot tractar de la mateixa manera. Necessiten una atenció individualitzada, però dintre d'aquesta, podem establir unes similituds segons les franges d'edat. L'atenció infermera en adults difereix molt de la pediàtrica però dintre d'aquesta s'ha de diferenciar també el nounat, l'infant, el nen i l'adolescent.

Per tots és conegut que la pediatria és la ciència que estudia la cura i l'atenció del nen per a mantenir la seva salut². En aquest treball és vol tractar el paper de la infermera en un àmbit escolar, on la franja d'edat que hi abunda és la pediàtrica i l'adolescent. La infermera està adoptant cada cop un paper més important en aquest àmbit³. Segons científics que han intervingut en les Jornades Nacionals d'Infermeria de la Infància, en l'entorn on ens movem, les dues primeres dècades de la vida s'han transformat en decisives per a la salut de la futura població adulta, i en conseqüència, per a una "bona salut" de la societat³.

No hi ha dubte que la salut mental i física de l'adult es veu condicionada per experiències, condicions, estils de vida, entorn i un ampli ventall circumstàncies en la infància i l'adolescència, com per exemple l'abús de substàncies tòxiques o els trastorns depressius cada cop més freqüents entre els adolescents. Així doncs les activitats de prevenció i promoció de salut comencen per la conscienciació d'estils de vida saludables, des del naixement fins a l'adolescència. És aquí on rau la importància de la infermera.

1.2 L'educació per a la salut a l'escola. Segons autors com Castillo, al 1995 en les Jornades Nacionals d'Infermeria de la infància³ és un dret per a cada nen el fet d'obtenir els coneixements i les habilitats per preservar i millorar la seva salut. Per a l'educació per a la salut a l'escola cal ser conscients d'una sèrie de requisits imprescindibles:

- Requereix cooperació entre mestres, alumnes, famílies i professionals de la salut i la seva participació activa.
- Ha de conscienciar dels riscos i les possibilitats de la realitat on viuen.
- Pragmatisme per a utilitzar el coneixement científic.
- Interacció entre els aspectes físics, mentals, socials i del medi ambient.
- Tenir en compte valors, creences i religió.
- Millorar l'autoconcepte dels alumnes i augmentar capacitat de control com a base per promoure una bona salut.
- Considerar les famílies com un recolzament indispensable.

Les escoles actuals sovint es converteixen el lloc on apareixen els comportaments de risc dels alumnes. Per tant la creació d'un ambient saludable i l'educació sanitària haurien d'aparèixer en les agendes de totes les escoles

1.3 Principals problemes de salut mental a l'escola. Havent esmentat la importància de la infermeria a l'escola per a la prevenció i promoció de la salut a continuació ens disposarem a tractar aquesta importància concretament en els problemes de salut mental. La infància i l'adolescència són períodes en els quals les experiències, l'educació, les bases d'estabilitat emocional, l'entorn i tota una sèrie d'elements donaran lloc a la salut mental en l'edat adulta. Qualsevol problema en algun d'aquests elements l'alteraran en un futur i la qualitat de vida d'aquest individu es veurà malmesa. És per aquesta raó que també rep molta importància el fet de detectar de manera precoç els factors que indiquin que hi ha una tendència a patir una malaltia mental que si no es tracta a temps tindrà greus conseqüències en la vida adulta. Al llarg de les últimes dècades s'han trobat una sèrie de malalties

mentals que prevalen en aquestes etapes, a continuació en farem un petit esment juntament amb les dades de l'INE⁴.

1.3.1. Anorèxia i bulímia nervioses. La cultura de "ser prim" s'ha desenvolupat de manera molt intensa en el món occidental afectant sobretot al sexe femení en els últimes dècades⁵. A EEUU l'anorèxia i és la tercera causa de mort entre adolescents i a Espanya hi ha una taxa de 4,1-4,5% dels adolescents entre 12 i 21 anys que pateixen la malaltia. Essent l'anorèxia el 0,3%, bulímia el 0,8% i el 3,1% restant altres trastorns de la conducta alimentaris. Les xifres van en augment i actualment el problema afecta a una de cada deu noies. Cada cop és més abundant la publicitat de productes que aprimen, els mitjans de comunicació influeixen cada cop més i la societat i l'entorn també estan sotmesos a aquesta influència. És per això que hem de promoure programes per a intervencions preventives en edats precoces (6-9 anys) i sense oblidar que a la pubertat és bàsica la informació sobre trastorns alimentaris en l'entorn escolar.

1.3.2 Abús de substàncies addictives. Segons dades del 2011-2012 del Ministeri de Sanitat, Seguretat Social i Igualtat Espanyol⁶, actualment a Espanya el 79,1% de joves d'entre 15 i 34 anys consumeixen alcohol i el 62,3% dels joves menors d'edat entre 15 i 17 anys. Pel que fa al tabac, el 43,8% dels joves entre 15 i 34 anys en consumeixen mentre que el 17% d'aquesta franja d'edat pren cànnabis. Aquestes xifres són bastant elevades però no només a Espanya, a EEUU per exemple, el 78% de les persones que consumeixen cànnabis, ho fa a l'adolescència. Els trastorns relacionats amb l'abús de substàncies addictives segons el DSM-V⁷ apareixen quan l'activació directa del sistema de recompensa del cervell provoca una activitat tan intensa que afecta a les activitats normals. L'abús de substàncies és responsable del fracàs escolar, dificultat de concentració i deteriorament de la coordinació psicomotriu acompanyat de disminució de les satisfaccions a la vida i depressió. Pel que fa al tabac, molts adolescents que volen deixar de fumar no tenen recursos i les seves habilitats són escasses de manera que és molt alt l'índex de fracàs.

1.3.3 Depressió. Segons el DSM-V⁷ es podria definir com a depressió major aquell estat d'ànim en que està la major part del temps deprimida, disminució d'interès i plaer per les coses, insomni, pèrdua d'energia i una sèrie de símptomes que

afecten a les activitats de la vida diària. Molts especialistes creuen que els canvis físics, psicològics i socials que acompanyen l'adolescència poden causar aquests estats depressius. Dades epidemiològiques assenyalen la importància d'aquest trastorn a la infància i adolescència i cal destacar que el no diagnosticar-ho a temps pot donar lloc a interferències en el desenvolupament psicocognitiu en un futur. Per tant el seu diagnòstic precoç és essencial. Segons la *Guía de Práctica Clínica sobre la Depresión Mayor en la Infancia y en la Adolescencia*⁸, amb dades del 2010 a Espanya, la prevalença de depressió major s'ha estimat del 1,8% en nens de 9 anys, del 2,3% en adolescents de 13 i 14 anys i del 3,4% en joves de 18 anys. Un estudio observacional realitzat entre nens d'edats compreses entre 12 i 16 anys va mostrar una prevalença de manifestacions depressives del 10,3% (de caràcter lleu en un 8,4% i greu en un 1,8%), si bé els autors no especifiquen si es tracta de depressió major. A EEUU el 20% dels joves han patit algun episodi depressiu abans dels 18 i el 65% dels joves han patit algun símptoma depressiu⁸.

1.3.4 Ansietat. Segons els DSM-V⁷ un trastorn d'ansietat generalitzat, en nens i adolescents, consisteix en aquell estat de preocupació aprensiva, nervis incontrolats i un d'aquests elements: inquietud o sensació d'estar atrapat, facilitat de fatigar-se, dificultat per a concentrar-se, irritabilitat, tensió muscular i insomni al menys durant 6 mesos. Les conseqüències de l'ansietat en nens i adolescents afecten tant en el rendiment acadèmic, com en la socialització amb companys, familiars, amics, en la auto-valoració d'un mateix i en l'auto-desenvolupament, elements crucials per a una bona qualitat de vida a l'edat adulta. El fet de detectar els símptomes i les possibles causes d'aquesta ansietat de manera precoç ajuda a posar fre el més aviat possible i reduir al màxim les conseqüències. El millor lloc on detectar aquests canvis d'humor és allà on el nen passa més temps, l'escola, i la persona adequadament qualificada per a la correcta identificació dels símptomes és la infermera.

1.3.5 Violència escolar. La violència escolar o *bullying* és un problema que actualment està creixent molt a nivell mundial³. És una de les principals preocupacions d'estudiants, professors i professionals de la salut, especialment les infermeres, que tenen un paper essencial en la identificació d'aquest fenomen. La vivència d'episodis de violència escolar poden tenir conseqüències molt negatives

pel que fa a la vida i al desenvolupament de la persona que es veu involucrada, és per això que la seva detecció precoç és un cop més essencial per mantenir la salut mental dels joves³.

1.4 Programa salut i escola. Amb la lectura anterior ens podem adonar que la societat s'enfronta a nous reptes que tenen una manifestació especial en l'àmbit escolar. Els canvis i transformacions sociopolítiques i tecnològiques, i el compromís d'integració europea, necessiten formes educatives diferents a les actuals, més riques i diverses. El diagnòstic de la realitat actual i social planteja la necessitat d'introduir personal sanitari dins l'àmbit educatiu: la infermera escolar. Els centres educatius tenen la capacitat de treballar en equip amb mestres i associacions de pares, que poden ajudar molt més en la intervenció de la infermera en aquesta comunitat.

Cal diferenciar el paper d'una infermera comunitària d'una escolar, sent aquesta última amb un grau d'especificitat més elevat i una funció més concreta en l'àmbit escolar.

Segons el "Pla Salut i Escola" de la Generalitat de Catalunya⁹ considera el centre educatiu com a espai natural per a l'aprenentatge, l'educació i la formació integral de la persona, el lloc on es manifesten més precoçment els signes d'alerta sobre els problemes de salut, en els quals una detecció precoç pot ser la primera acció per a iniciar un procés d'ajuda a les necessitats, sovint no expressades, però si manifestades per mitjà de conductes.

La utilització dels serveis sanitaris per part dels adolescents i joves és escassa degut a la poca percepció de riscos, problemes d'accessibilitat als serveis, seguiment discontinu i abordatge poc estructurat. Per això, són necessàries un seguit d'actuacions destinades a aquesta detecció precoç, a una promoció d'estils de vida saludables i a solucionar tots aquests problemes amb que es veu envoltat el seguiment de l'adolescent. En concret, a Catalunya al 2004 es va iniciar com a conveni entre el Departament d'Educació i el Departament de Salut, el Programa de Salut i Escola (PSiE) per coordinar els centres docents, els centres educatius i els centres sanitaris en accions de promoció de la salut i atenció als alumnes. Es

tracta d'afavorir l'accessibilitat dels adolescents als programes de salut amb garanties de privacitat i confidencialitat.

1.4.1. Objectius generals del PSiE.

- Apropar els serveis de salut als centres docents i als adolescents, mitjançant la consulta oberta en centres d'educació secundària amb les màximes garanties d'intimitat.
- Facilitar la promoció d'actituds i hàbits saludables (factors protectors) amb actuacions d'educació per a la salut.
- Reduir els comportaments que poden afectar negativament la salut (factors de risc).
- Detecció precoç dels problemes de salut a fi d'intervenir al més aviat possible.

Els eixos fonamentals del PSiE són: La salut mental, la salut afectiva i sexual, el consum de drogues legals i il·legals i els trastorns de la conducta alimentària.

1.5. Situació actual. Pel que fa a Espanya, la imatge de la infermera escolar no està gaire patentada. A Catalunya es disposa del programa Salut i Escola, que a efectes pràctics la satisfacció dels seus participants és molt alta però per falta de pressupostos no totes els centres poden formar-ne part¹¹.

Veient la importància de la detecció precoç de malalties i de l'educació sanitària en l'etapa infantil i adolescent juntament amb la important tasca de la infermera en la promoció de la salut de la comunitat em plantejo en aquest treball les preguntes següents:

- Quina és la importància de les intervencions infermeres de la infermera escolar en la prevenció de malalties mentals en nens?
- Quines activitats realitza la infermera en la prevenció de malalties mentals en nens i adolescents?
- Hi ha relació entre la prevenció de malalties mentals i la detecció precoç de les infermeres?

- És important l'educació sanitària als pares i fills?
- Quina és la situació actual de la infermeria escolar?

2. Objectius

2.1. Objectiu principal.

- Analitzar la evidència científica en relació a la importància de la intervenció de la infermera escolar en la prevenció de malalties mentals en nens i adolescents.

2.2. Objectius específics.

- Analitzar les tasques que realitza la infermera a l'escola.
- Trobar quin és el paper de la infermera en la prevenció de malalties mentals precoces en nens i adolescents (quines activitats realitza).
- Cercar si hi ha relació entre l'activitat infermera i la prevenció de malalties mentals en nens i adolescents.
- Identificar la importància de l'educació sanitària als pares i fills.
- Analitzar quina és la situació actual de la infermeria escolar i si s'ha de millorar proposar idees per fer-ho.

3. Metodologia

Els passos que s'han seguit en aquest treball per realitzar la cerca bibliogràfica vers el tema objecte d'estudi han sigut els següents: a) Identificar les bases i fonts documentals, b) Definir les paraules clau, c) Els criteris d'inclusió/ exclusió, i per últim d) Realitzar les estratègies de cerca.

3.1. Bases de dades i fonts documentals consultades. En primer lloc, es va identificar on és buscaria la informació. És a dir, les fonts més fiables. Per a aquest treball, la pàgina web de CRAI UB ens ha proporcionat la informació necessària pel que fa a bases de dades de qualitat en matèria d'infermeria.

Les utilitzades en aquest treball han estat:

- CINHALL (EBSCO).
- Cochrane Library
- Cuidatge.
- Medline PUBMED

- Psicdoc.

També va ser visitada Cuiden però va ser anul·lada per la impossibilitat d'accedir a través del Campus de Bellvitge.

Els motius pels quals varen ser utilitzades aquestes bases de dades són: En primer lloc *Medline:Pubmed* ja que és una de les pàgines de recerca bibliogràfica científica i mèdica més conegudes i prestigioses de l'àmbit científic actualment. Conté articles relacionats amb la salut en gairebé tots els àmbits i de manera internacional. En segon lloc, *CIHNAL i Cochrane Libray*, pel seu contingut d'articles en matèria d'infermeria i pels seus articles de salut basats en la evidència, i per últim *Cuidatge i Psicdoc* pels articles relacionats amb infermeria i psicologia nacionals.

3.2. Paraules clau. El següent pas de l'estratègia de cerca, un cop definides les bases de dades, va consistir en la combinació de paraules clau o descriptors, operadors booleans, limitacions i truncaments en cadascuna d'aquestes bases de dades. Es van definir les paraules clau per introduir-les als motors de cerca específics, i com aquests motors de cerca acostumen a ser-hi en diferents idiomes, es van traduir al castellà, català i anglès, mitjançant la cerca de temes genèrics en el MeSh (Medical Subject Headings) i el DeCs (Descriptores de Ciencias de la Salud) que transformen les paraules clau en una terminologia comuna per a la cerca tenint en compte els 3 idiomes. Vàrem intentar que aquestes paraules fossin molt precises i específiques per trobar un numero de resultats limitat i augmentar la qualitat de la cerca.

Les paraules clau utilitzades per aquesta cerca han estat:

- Enfermeria /Infermeria /Nursing.
- Servicios de Enfermería Escolar/Serveis d'infermeria escolar/ School Nursing
- Trastornos mentales/ Trastorns mentals/ Mental disorders.
- Trastornos mentales diagnosticados en la infancia /Trastorns mentals diagnosticats a la infància. /Mental disorders diagnosed in childhood.
- Prevención /Prevenió/ Primary prevention/ prevention.

A l'hora d'utilitzar els cercadors de termes genèrics MeSh i DeCs, hem trobat altres acepcions a aquestes paraules però no ha estat necessari el seu ús per augmentar l'eficàcia de resultats d'aquestes.

Les descartades han estat:

- Salud Mental/ Salut Mental/ Mental Health
- Diagnostico/ Diagnòstic/ Diagnose
- Enfermera/ Infermera/ Nurse Practitioner.

S'han utilitzat els operadors booleans:

- AND

3.3. Criteris d'inclusió. Per últim, es van definir uns criteris d'inclusió que es van aplicar en tots els articles cercats per tal de limitar l'estratègia, fer-la més específica, i més fiable. Els criteris d'inclusió utilitzats en tots els articles d'aquest treball van ser:

- Idioma: Català, Castellà, Anglès.
- Any de publicació: els últims 5 anys (2009-2014)
- Articles que tractessin de la infermeria i la detecció de malalties mentals a l'escola.
- Disponibilitat de l'article complet a internet.

Els criteris d'exclusió van ser:

- Articles sense resum disponible o sense accés a l'article complet de manera gratuïta.
- Articles de malalties mentals de caire mèdic en lloc d'infermer.
- Articles que desenvolupin malalties mentals d'adults.
- Articles que no parlin de intervencions infermeres a l'àmbit escolar.

3.4. Estratègies de cerca utilitzades. Un cop duts a terme aquests passos es van realitzar les següents estratègies de cerca:

- Estratègia nº 1: **Prevención primaria/ Prevenció primària /Primary Prevention.** A la qual se li va afegir el boleanà AND **enfermeria/ infermeria /nursing.**

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

- Estratègia nº2: **Servicios de enfermería escolar/ Serveis d'infermeria escolar/ School Nursing.** Al qual se li afegeix amb el boletí AND **transtornos mentales/ trastorns mentals/ mental disorders**
- Estratègia nº3: **Trastornos mentales diagnosticados en la infancia AND enfermería/ Trastorns mentals diagnosticats en la infància AND infermeria/ Mental disorders diagnosed in childhood AND nursing.**

A continuació es presenten aquestes estratègies de forma detallada segons l'idioma i els resultats (nº de documents) trobats en cada estratègia.

3.4.1 Estratègies de cerca segons idioma.

3.4.1.1. *Estratègia de cerca pels articles publicats en català.* Pel que fa a la primera estratègia de cerca, la primera paraula cercada va ser "Prevenició", aquest concepte validat en el MeSh van sortir 8 resultats i en el DeCs 15. I en ambdós casos la tria del descriptor va ser: "Prevenició primària" en pàgines en català. Amb els limitadors mencionats.

En aquesta taula es pot observar el nombre d'articles trobats en cada base de dades, amb el limitador addicional del llenguatge: català.

Taula 1. Estratègies 1, 2 i 3 en català.

Estratègies	Pubmed Medline	CINAHL (ENFISPO)	Cochran e Library	Cuidatge	Psic odoc
Estratègia nº 1: "Prevenició primària" AND "infermeria"	0	0	0	0	0
Estratègia nº 2: "Serveis d'infermeria escolar". AND "trastorns mentals".	0	0	0	0	0
Estratègia nº3: "Trastorns mentals diagnosticats en la infància" AND "infermeria"	0	0	0	0	0

Cap de les tres estratègies de cerca en català ens va donar resultats, per tant va quedar anul·lada i es van realitzar les mateixes estratègies en castellà i anglès. En les bases de dades de Cinhal i Cochran, no hi havia el limitant de trobar articles en català.

3.4.1.2. *Estratègia de cerca dels articles en castellà.* Per a la cerca d'articles en castellà, vam realitzar el mateix procediment que amb els articles en català: amb la primera estratègia, vam buscar amb els mateixos limitadors però en aquest cas, pel que fa el llenguatge, vam afegir castellà, i els resultats els podem observar en la taula 2:

Taula 2. Estratègia 1-2-3 en castellà.

Estratègies	Pubmed Medline	CINAHL (ENFISPO)	Cochrane Library	Cuidatge	Psicdoc
Estratègia nº 1: "Prevención primaria" AND "enfermería"	0	0	0	0	0
Estratègia nº 2: "Servicios de enfermería escolar" AND "trastornos mentales"	0	0	0	14 (1)*	0
Estratègia nº 3: "Trastornos mentales diagnosticados en la infancia" AND "enfermería"	0	1	0	0	0

*El parèntesis (), indica la quantitat d'articles seleccionats per a realitzar el treball.

En la taula 2 veiem que es va descartar doncs l'estratègia de cerca nº 1 en castellà ja que no vam trobar cap article en aquesta llengua. Amb l'estratègia de cerca nº 2 es van trobar 14 articles en castellà en la base de dades de "Cuidatge" dels quals només 1 va ser seleccionat. Finalment, amb la tercera estratègia vàrem trobar un article a la base de dades CINAHL, però no va ser escollit perquè no superava els criteris d'inclusió ja que no es corresponia amb la informació del treball. En la base de dades de Cochrane no hi havia la possibilitat d'afegir el limitant de la llengua en castellà.

Com a conclusió, pel que fa amb els articles en castellà, només es va poder seleccionar 1 article pel treball. Així doncs, ens vam disposar a fer les mateixes estratègies de cerca en anglès.

3.4.1.3. *Estratègia de cerca en articles en anglès.* Pel que fa a la primera estratègia de cerca, ens vam trobar amb els següents resultats:

Taula 3. Estratègia 1 en anglès.

Estratègia n ^o 1	Pubmed Medline	CINHAL (ENFISPO)	Cochrane library	Cuidatge	Psicdoc
"Primary prevention" en anglès.	45.151	774	2540	0	3
"Primary prevention" AND "nursing".	1.609	45	1062	0	0
"Primary prevention" AND "nursing" AND "mental disorders diagnosed in childhood".	2	0	71 (1)	0	0

Amb aquesta cerca ens vàrem trobar amb una gran quantitat d'articles inespecífics, per tant, ens vàiem obligats a fer-la més específica afegint "AND nursing" (AND "infermeria"). Es va fer encara més específica afegint AND "mental disorders diagnosed in childhood". (AND "trastorns mentals diagnosticats a la infància").

Amb aquesta estratègia de cerca només vam trobar 1 article que ens ajudés, a la base de dades Cochrane. Com la quantitat va ser insuficient, vam decidir canviar l'estratègia de cerca. Amb el descriptiu del MeSh School Nursing, traduït al DeCs com "Servicios de enfermeria escolar" i "Servéis d'infermeria escolar" en anglès. La taula n° 4 ens mostra:

Taula 4. Estratègia 2 en anglès.

Estratègia n ^o 2	Medline Pubmed	CINHAL (ENFISPO)	Cochrane Library	Cuidatge	Psicdoc
"School nursing" en anglès.	29 (5)	1723	733	0	0
"School Nursing" AND "mental disorders".	5 (2)	19 (5)	298	0	0

Tot seguit, a vista dels resultats, vam especificar més la cerca afegint AND Mental Disorders al MeSh i en el cas de Pubmed vam afegir al descriptor School Nursing el limitant de que aparegués en el títol.

En Pubmed, amb el descriptor de "Mental Disorders", vàrem realitzar una altra cerca amb l'acotament de "Mental Disorders diagnosed in childhood" però no vam trobar cap resultat que ens interessés i vam descartar aquesta cerca.

Per tant ens vam disposar a analitzar la última estratègia de cerca en anglès que com es pot veure en la següent taula van triar un article:

Taula 5. Estratègia 3 en anglès.

Estratègia nº3	Pubmed Medline	CINHAL (ENFISPO)	Cochrane Library	Cuidatge	Psicdoc
"Mental disorders diagnosed in childhood" AND "nursing" en anglès.	8(1)	11	108	0	0

Com a *conclusió*, pel que fa als articles en anglès, vam trobar: 1 article amb l'estratègia nº1: Primary prevention AND nursing AND mental disorders. 12 articles amb l'estratègia de cerca nº2, "School nursing" . 5 en la base de dades Medline Pubmed i afegint-hi l'expansió "AND nursing" vam trobar uns altres 2 en Medline Pubmed, 5 en CINHAL (Enfispo), i amb la estratègia de cerca nº 3: "Mental disorders diagnosed in childhood AND nursing", vam trobar 1 article a la base de dades Pubmed Medline.

A l'annex 1 es poden observar 3 esquemes que descriuen les tres estratègies de cerca en anglès de manera senzilla.

Mitjançant criteris d'inclusió i exclusió escrits anteriorment, finalment es van seleccionar i analitzar 15 articles dels quals 14 són en llengua anglesa i 1 en llengua castellana.

Per a la gestió de la documentació (és a dir, dels 15 articles) es va utilitzar el programa informàtic Mendeley.

La informació que es va extreure de la documentació va ser la següent: Els 15 articles utilitzats en aquesta revisió bibliogràfica es van enumerar en les següents taules, un per un, on es va detallar: Títol, autor, revista, any de publicació, en quina base de dades s'ha trobat, tipus de publicació, tipus d'estudi (revisió bibliogràfica o article d'investigació), bases de dades utilitzades en els estudis objecte de revisió, la localització geogràfica de l'estudi, aspectes centrals de cada estudi (introducció, objectius, conclusió) i les següents preguntes:

1. És important la infermera a l'escola?
2. Per què?: Fa referència a quins són els motius pels quals la infermera a l'escola és més efectiva que un altre tipus d'infermera (comunitària..)
3. Quin és el paper de la infermera? :Especifica quines són les activitats que desenvolupa.

4. Prevenció de malalties mentals?
5. Quines?

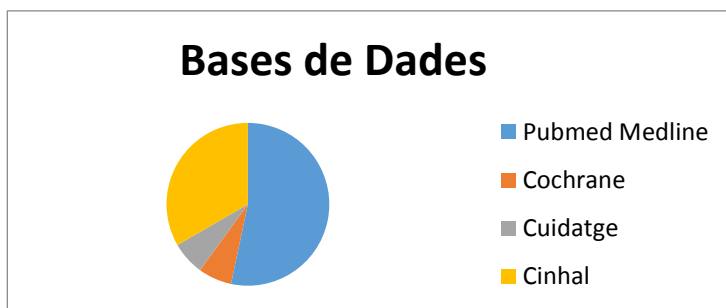
4. Resultats

En primer lloc, es va realitzar una síntesi de cada un dels 15 articles seleccionats. Aquesta síntesi es va fer en funció dels apartats que s'han descrit al final de la metodologia. La síntesi de tots els documents s'adjunta en l'annex 2.

A continuació es detallen els aspectes més rellevants de cadascun dels apartats analitzats en el conjunt dels 15 articles de l'estudi.

4.1. Bases de dades. Pel que fa a les bases de dades utilitzades, dels 15 articles utilitzats: 8 han estat trobats a Pubmed Medline, 1 a Cochrane, 1 a Cuidatge i 5 a Cinhal. Es pot veure esquematitzat en la següent taula.

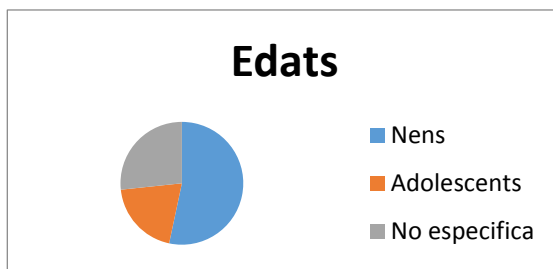
Taula 6. Bases de dades.

4.2. Tipus d'estudi. En aquesta recerca bibliogràfica no es va posar com a limitant el tipus d'estudi de manera que han estat seleccionats simplement aquells articles que tinguessin relació amb el tema sense tenir en compte els seu tipus. Dels 15 articles analitzats 3 eren recerques bibliogràfiques, 7 eren estudis qualitius, 1 era un estudi quantitau i 4 eren comentaris de premsa

4.3. Edats. Aquesta recerca bibliogràfica que estudia la efectivitat de la infermera en la detecció precoç de malalties mentals diferencia en dos els períodes abans de l'edat adulta de manera que s'identifica com a nen l'individu que comprèn una edat de 3 a 12 anys i com a adolescent l'individu que comprèn una edat de entre 13 i 18 anys. En la recerca no existia una diferenciació entre nens i adolescents si no que s'estudia l'efectivitat infermera en ambdós franges d'edat per igual. Tot i així es van trobar articles que només feien referència exclusiva a centres d'educació primària on hi acudeixen nens, i articles que feien referència a centres d'educació secundària on hi acudeixen adolescents. Dels 15 articles analitzats: 8 articles parlaven de nens, 3 parlaven d'adolescents i 4 no especificaven. Val a dir que hi ha una manca d'estudis que facin referència a l'adolescència i en aquest àmbit és essencial augmentar la recerca cap a aquesta franja d'edat ja que presenten una sèrie de problemes de salut que molts cops no es tenen en compte per la societat. A continuació podem veure els resultats representats gràficament en la taula 7.

Taula 7. Edats.

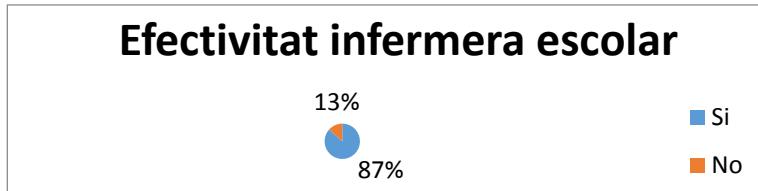

4.4. Efectivitat de les intervencions de la infermera escolar. L'efectivitat infermera es defineix com l'eficàcia de les intervencions infermeres, en aquest cas de les infermeres escolars, a l'hora de millorar la salut dels estudiants dels centres escolars tant de primària com de secundària¹¹. Dels 15 estudis analitzats 13 confirmen que les intervencions infermeres són eficaces per a la tasca mentre que els altres 2 restants no en mencionen cap efectivitat per manca de resultats vàlids en les investigacions. A més a més, en concret a l'hora de parlar de l'efectivitat de la infermera escolar en la detecció precoç de malalties mentals en nens i adolescents, 11 dels 15 articles analitzats les especifiquen, mentre que els 4

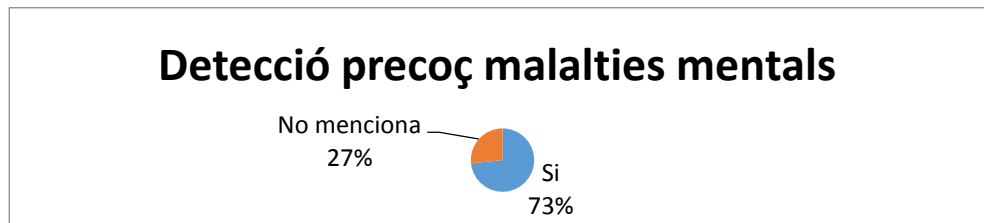
La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

restants no mencionen malalties mentals en concret si no que parlen en global de la atenció d'infermeria. A continuació ho veurem expressat en dues taules, una per l'efectivitat infermera i l'altra per la detecció precoç, la 8 i la 9.

Taula 8. Efectivitat infermera escolar.

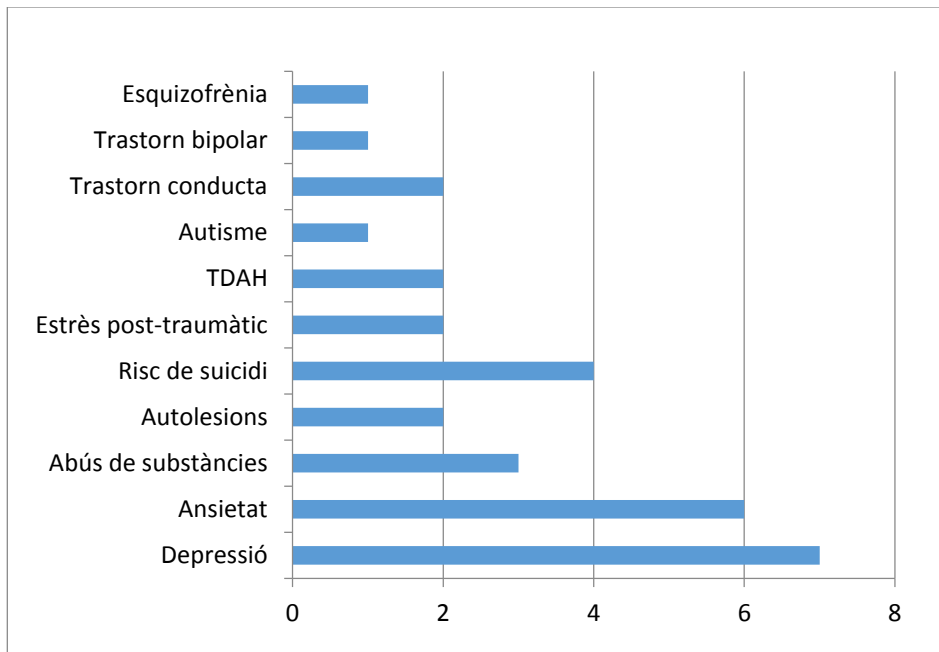
Taula 9. Detecció precoç de malalties mentals.

4.5. Referències a problemes de salut físics. Entre les funcions de la infermera escolar destaca la funció de l'atenció integral en malalties no només psíquiques si no també físiques, és per això que 6 dels 15 articles analitzats fan referència a aquesta funció. Els principals problemes de salut físics on la infermera intervé en àmbit escolar són: mala postura, problemes de visió, ferides, mal de panxa, mal de cap, alteracions de la nutrició, infeccions, mal descans, asma i diabetis.^{12-17.}

4.6. Malalties mentals de més prevalença. Com hem mencionat abans, 11 articles dels 15 analitzats especifiquen malalties mentals detectades de manera precoç per la infermera escolar. En la taula 10 es presenten les principals i la quantitat d'articles que les mencionen i la podem trobar a continuació.

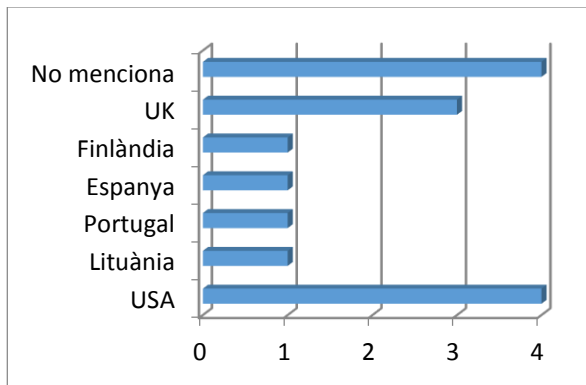
Taula 10. Prevalença de malalties mentals en nens.

En aquesta taula es pot observar que la depressió és una de les malalties més mencionades en els 11 articles. Val a dir que la depressió és una de les malalties mentals amb més incidència en els nens i els joves i les seves manifestacions no només alteren la salut psíquica del nen si no que també poden interferir en el seu desenvolupament emocional i acadèmic, si no es detectada a temps, els símptomes a l'edat adulta es poden agreujar i pot empitjorar el pronòstic¹¹. Seguidament la següent malaltia més mencionada és l'ansietat la qual la seva detecció precoç també pot suposar una millora del pronòstic futur. A continuació ens trobem el risc de suïcidi mencionat en 4 articles i l'abús de substàncies nocives en 3 (aquests dos últims sobretot en adolescents) .

4.7. Localitzacions. La infermera escolar és un paper que de manera nacional encara no s'ha desenvolupat i la investigació sobre el tema és escassa. En canvi aquesta infermera és molt popular en països europeus, USA i Austràlia¹⁰. Aquest estudi tampoc tenia com a limitant el territori, per tant es van seleccionar tots els articles relacionats amb el tema sense tenir en compte el lloc. Els resultats es poden veure en la taula 11 a continuació.

Taula 11. Localitzacions.

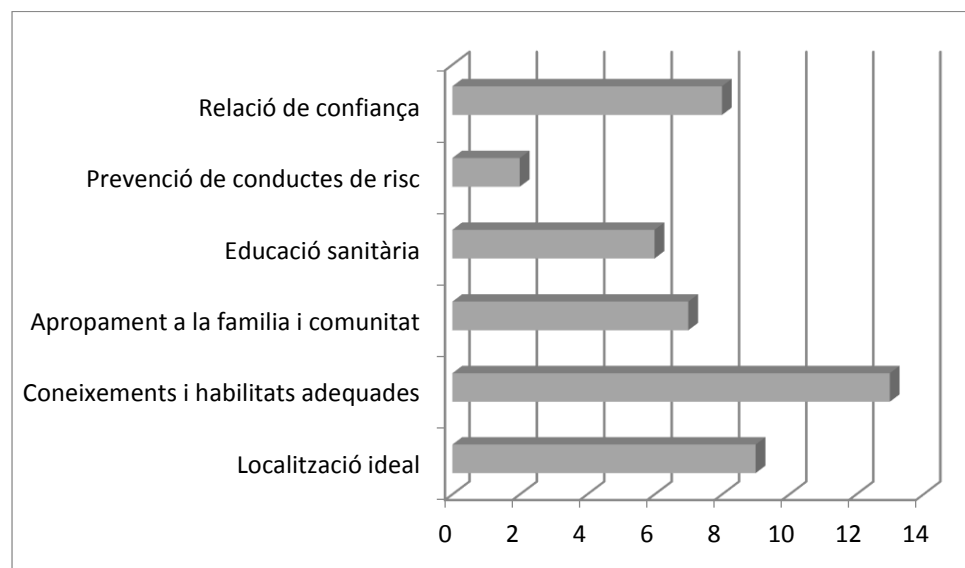
Dels articles analitzats es pot observar que 4 estudis s'han realitzat a USA seguit d'UK, també ens trobem que molts d'ells no parlen de localitzacions en concret i un d'ells a Espanya, en concret a les Illes Canàries, que segons l'autor¹⁰ és l'única Comunitat Autònoma que segons els resultats de la nostra cerca es duen a terme programes d'atenció infermera a la salut escolar. Segons Araujo J¹⁰ la figura de la infermera escolar no està estesa de manera universal al nostre país, essent molt poques les comunitats autònomes que la contemplan. Així, en un estudi realitzat a directors d'escoles espanyoles, s'ha vist que només un 10,5% afirmava que hi havia algun professional sanitari en el centre, en els quals la freqüència de l'assistència era diària en el 77,8% i 2-3 dies/setmana el 22,35 % restant. El 82% d'un altre estudi afirma que no hi havia personal sanitari de cap tipus a l'escola¹⁰.

4.8. Importància de la infermeria a l'escola. Finalment, la infermera escolar conforma aspectes de la infermera comunitària, pediàtrica i de salut mental. En els seus serveis integra l'ajuda per mantenir, millorar o recuperar la independència en la satisfacció de les necessitats bàsiques dels nens segons l'edat, l'etapa del desenvolupament i la seva situació personal (nens i adolescents). També s'encarrega de donar els consells d'educació a la salut recomanats per la OMS, i el control i seguiment de malalties així com de donar informació sobre dietes, exercici físic, estimulació d'aprenentatge i inclús documentació de serveis d'ajuda com associacions, grups de recolzament i tots aquells llocs on dirigir-se per a rebre un suport extra. Desenvolupa un paper de pediatria social en el qual: lluita contra els abandonaments, detecta de manera precoç i protegeix a nens en perill i a nens amb ansietat, dona suport a nens amb inadaptacions, deficiències mentals,

motrius o sensorials a partir de tallers especialitzats que els ajuden a la integració en l'entorn i també treballa amb trastorns del comportament i del caràcter: per exemple en la detecció de pre-delincuents⁶

En els 15 articles analitzats s'ha observat que 9 d'ells mencionaven la importància de la infermeria escolar perquè es troba en el lloc idoni per atendre les necessitats dels nens; 13 dels 15 analitzats mencionaven que la infermera disposa dels coneixements i les habilitats adequades per donar suport a aquets nens. 7 mencionaven l'important apropament que fa amb la família i la comunitat. 6 parlen de la importància de l'educació sanitària. 2 mencionen la importància en la prevenció de conductes de risc i finalment 8 d'ells mencionen la relació única de confiança que estableix amb l'individu com es pot veure en la taula 12.

Taula 12 .Importància de la infermera a l'escola.

5. Discussió. Dels 8 apartats tractats en els resultats, la discussió s'ha fet en base de l'agrupació d'alguns d'ells donant lloc als 4 temes que veurem a continuació detallant les similituds i diferències entre els resultats trobats.

5.1. Incidència segons edat i localització. Pel que fa a les edats en la majoria dels articles estudiats es parla de la franja d'edat escolar entre els 6 i els 12 anys^{12,14,17,19-21}, aquests fan referència a paraules com "children" (nens) o "childhood" (infància) no s'especifica una edat en concret si no que s'engloben els 6 anys de període escolar ja que fan referència al terme "escola" o "school" que per definició és el centre on s'estableixen estudis d'educació primària. D'altres articles

engloben intervencions generals ens nens i adolescents^{10,13,15,22,23}. Només un article en concret menciona específicament l'activitat infermera en centres de secundària com és el cas de l'estudi fet per Lori Pbert et al.²⁵ en el que tracta el tema de les intervencions infermeres per deixar de fumar en adolescents. Altres articles no especifiquen edat perquè parlen de la importància del paper de la infermera escolar en intervencions que afecten durant tota la etapa d'escolarització (tant primària com secundària).

Per una altra banda, dels articles que mencionen la localització, podem observar que el fenomen "de sanitat a l'escola" o "de infermera escolar" està estès en països europeus com ara Finlàndia¹⁷, Lituània²⁰, Portugal²⁵ i sobretot UK^{15,19,22}, fóra d'Europa predomina a Estats Units^{17,21,27,28} i a Austràlia⁴. Pel que fa a Espanya trobem un article que parla de la situació actual de la infermera escolar en el nostre país¹⁰ mencionant que encara ha d'augmentar la seva influència i que la Comunitat Valenciana és pionera en aquest sentit.

5.2. Efectivitat de les intervencions de la infermera escolar. Dels 15 estudis analitzats 13 confirmen que les intervencions infermeres són eficaces per a la millora de la salut infanto-juvenil detectant de manera precoç les malalties de salut mental.

Elena S Kuo et al.¹⁶, en el seu article sobre l'efectivitat de la detecció precoç de la depressió a l'escola en vers a cribatges universals de depressió, ens mostra la importància de les activitats infermeres per a la seva detecció precoç i per la consegüent millora del pronòstic i efectivitat del tractament. Les principals activitats que realitza la infermera escolar són:

- Identificar de manera precoç els grups de risc a patir depressió precoç a l'escola i els possibles candidats a sotmetre's a un tractament: identificar comportaments estranys, falta d'energia, apatia a les classes, escassa o inexistent relació amb els companys, baix rendiment escolar.... Aquesta intervenció reduiria costos i temps en centres de salut.
- Ajudar en la ràpida intervenció dels nens amb depressió.

En segon lloc, en els articles realitzats per Carla Silva Mendes²⁵ i Eric M. Vernberg²⁶ que parlen de la importància de prevenir el fenomen d'abús escolar o bullying, es pot observar que activitats infermeres en aquells centres han reduït considerablement els nens víctimes d'aquests abusos. En el primer cas, es va realitzar un programa anti-violència escolar dut a terme per infermers. El programa es basava en la sensibilització/formació de professors i pares i en l'entrenament de les competències socials dels estudiants. Després de la intervenció es van verificar resultats significatius en la reducció global de la violència escolar i en la conseqüent disminució de problemes mentals en nens com depressió i ansietat. Les principals activitats que va realitzar infermeria contra aquest fenomen van consistir en:

- Ajudar als nens i a les famílies a tractar amb el problema de la violència escolar i ha tornar a la normalitat després de patir-ho.
- Identificar factors de risc, comportaments i signes de que l'individu està en problemes: Registrar visites: nom alumne, data, motiu visita i tractament proporcionat.
- Informar a les famílies de les greus conseqüències que pot comportar el bullying i intervenir i donar tècniques per poder lidiar amb el problema.
- Fomentar l'autonomia de les víctimes.
- Col·laborar amb les escoles per implantar programes de prevenció.

A més a més, la infermera també és capaç de proporcionar educació sanitària: activitats tan senzilles com donar tècniques per a un bon descans²¹, bona alimentació, dieta equilibrada, exercici i evitar hàbits tòxics²⁰, a més a més de tractar trastorns com la disminució de l'atenció, concentració i memòria, ansietat, depressió, estrès, absentisme escolar i disminució de la capacitat d'aprenentatge. Un altre exemple. Lori Pbert et al.²⁴ posen de manifest un estudi dut a terme per infermeres on adolescents havien deixat l'addicció al tabac gracies a intervencions com:

- Promocionar autocura.
- Ajudar a establir-se metes i assessorament per reconèixer capacitats d'un mateix per arribar a assolir aquestes metes.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

- Donar tècniques com per exemple imitar conductes saludables prenent models com a exemples.
- Intervenir en la motivació social augmentant positivisme i les influències externes.

Pel que fa a problemes cognitivo-conductuals expressats en edats més joves, segons Elizabeth Daniels et al.¹⁴ i Johanna Olli et al.¹⁷, les infermeres son capaces d'utilitzar els seus coneixements per a la detecció precoç de TDAH, autisme, trastorn de la conducta i d'estat d'ànim: depressió i ansietat a partir d'anàlisi de conductes en nens conflictius a classe. És molt important que els nens amb problemes de desenvolupament siguin intervinguts el més aviat possible ja que d'aquesta manera es redueixen els problemes en un futur.

A més a més, altres articles mencionen unes intervencions bàsiques relacionades amb la promoció de la salut de la infermera escolar ^{10,15,19,23}:

- Atenció al nen en problemes de salut.
- Educació sanitària del nen en vers problemes de salut: malalties cròniques si en tenen (diabetis, asma), hàbits saludables (Alimentaris, d'esport, higiènics..)
- Consells sobre sexualitat.
- Ajuda integració nens amb discapacitats.
- Formació a pares, famílies, professors i personal escolar sobre problemes de salut nens.
- Foment de la integració.

I sobre la prevenció²²:

- Informar a les escoles del problema.
- Assessorament, suport emocional.
- Establir tècniques per sortir del problema.
- Escolta activa.

Finalment, segons Browne et al.¹³, les infermeres de salut mental són efectives donant suport a tots els nens a l'escola i s'ha demostrat l'efectivitat en les intervencions a l'escola dirigides cap a la millora del pronòstic d'aquests nens, segons aquest autor, s'ha de seguir lluitant per aconseguir més millores en aquests resultats.

5.3. Malalties mentals de més prevalença en vers a problemes de salut físics.

11 articles dels 15 analitzats especifiquen malalties mentals detectades de manera precoç per la infermera escolar. Les principals malalties són la depressió^{13,14,15,21,23,25,26} i l'ansietat^{13,14,21,23,25,26} seguides de abús de substàncies^{13,15,24}; trastorns de la conducta^{14,23}. Amb menys incidència es mencionen l'esquizofrènia²³, els trastorns bipolars²³ o l'autisme¹⁵. En totes elles radica el fet de que és de gran importància la seva detecció precoç. La gran incidència de la depressió i l'ansietat en nens i adolescents es pot donar per diverses causes. Els factors de risc externs en que ha d'incidir la infermera són: famílies distòciques, nivell socioeconòmic, entorn desfavorable a casa... i els factors de risc interns són: nens amb baixa autoestima, poca relació amb companys i en l'entorn, falta de motivació en els estudis amb conseqüent fracàs escolar... En aquests casos la infermera es pot posar en contacte amb un servei interdisciplinari i intervenir amb consultes a la família, veient l'entorn on es desenvolupa el nen...

La infermera escolar però, no només té un paper clau en la detecció precoç de malalties mentals si no que també juga un paper molt important en la prevenció, cura i tractament de problemes físics. Segons l'estudi realitzat per Araujo J¹⁰, la infermera es capaç de proporcionar millor atenció a aquells nens que es fan ferides a l'escola o que tenen malalties cròniques en les que, per exemple la diabetis, necessiten punxar-se, traient així un extra de responsabilitat al professor/a o personal escolar que es pot veure amb dificultats i en moltes ocasions, no arribant a aconseguir els resultats desitjats.

Per últim, en relació al problemes físics la infermera també pot proporcionar ajuda de diverses maneres:

- 1.Reforçant l'educació sanitària als nens amb malalties cròniques pel que fa al seu tractament.
- 2.Reforçant l'educació sanitària dels hàbits saludables.
- 3.Promocionant la prevenció de caigudes i accidents.

5.4. Importància de la infermeria en l'àmbit escolar. Finalment, després de l'anàlisi dels apartats anteriors podem observar com tots conflueixen en una mateixa vessant: la de la importància de la infermeria escolar per a millorar la salut de nens i adolescents. És en aquest punt de l'anàlisi on podem observar que el paper de la infermera és únic i insubstituïble per proporcionar una atenció integral òptima a la comunitat escolar. Els principals motius que fan tant importants les seves intervencions són:

A)En primer lloc, la infermera disposa dels coneixements i les habilitats necessàries per:

- La detecció de conductes anormals o de risc en el nen i adolescent.
- La detecció de factors de risc en l'entorn dels problemes de salut de nens.
- Proporcionar tècniques i habilitats per millorar aquests problemes.
- Donar suport, tècniques i habilitats i educació sanitària a alumnes, professorat, personal escolar i famílies.

13 dels 15 articles analitzats mencionen aquest aspecte^{10,12-17,20,26}. Val a destacar Grinien E. et al.¹⁶ en el seu article realitzat a Lituània, en un centre escolar on es podia observar una gran davallada de la salut dels seus alumnes, comenten que amb les intervencions de la infermera escolar es va arribar a demostrar que la qualitat de salut dels nens havia millorat i finalment feia una reflexió de que de manera global s'havia de treballar perquè el paper d'aquesta rebés un major recolzament de la societat i un major apropament als pares i a la comunitat escolar.

B)En segon lloc, la importància infermera també es veu plasmada en la localització ideal en la que pot dur a terme les seves intervencions. Es podria dir que està dins "l'epicentre de l'huracà". El fet d'estar en el lloc on nens i adolescents passen la major part del dia fa que es tingui una major accessibilitat a ells i que es pugui incidir més a la millora de la seva salut. Això es posa de manifest en l'estudi de

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Pbert et al.²⁰ on els adolescents acudeixen més a la infermera escolar per aconseguir deixar de fumar ja que poden accedir a la consulta fàcilment sense desplaçar-se gaire i sense la necessitat de que se'n adonin els pares.

C) En tercer lloc, la infermera estableix una forta relació de confiança tant amb nens com amb adolescents que facilita molt el tractament i les intervencions sobretot en casos de violència escolar o situacions incòmodes en les que no s'atreveixen a parlar amb amics o familiars, per exemple en l'estudi sobre la detecció precoç de la violència escolar o bullying en les consultes d'infermeria escolar realitzat per Eric M. Vernberg et al.²⁸ es podia observar com els nens tenien més confiança a l'hora d'explicar els fets a la infermera.

A més a més poden establir relacions de confiança amb la família i són capaces d'oferir educació sanitària tant a famílies, com a nens i com al personal escolar.

5.5. Noves línies d'investigació. A partir d'aquí es poden plantejar noves propostes de línies d'investigació, tal i com hem vist a la introducció, a Catalunya es disposa del Programa Salut i Escola²⁷ del qual no s'han trobat estudis d'avaluació de resultats. Tot i així, actualment, aquesta tasca no es present en tots els centres i no existeix el concepte d'una infermera escolar inclosa en l'àmbit educatiu de la mateixa manera que a Europa o en altres països del món. Per això en aquest punt, es podria continuar investigant més a fons l'eficàcia d'aquest programa, revisar-ho i en el cas de que hi hagués mancances o dèficits en la cobertura de la salut de tots els nens i adolescents, modificar-ho en relació a totes les activitats que la infermera és capaç de fer per cobrir les mancances en salut. És a dir les línies d'investigació a partir d'ara podrien anar dirigides cap a comprovar l'eficàcia del "Programa salut i escola" i cap a la seva revisió detectant dèficits i mancances juntament amb la investigació de la situació actual de la infermeria escolar a Espanya, de la qual no s'ha trobat gaire bibliografia.

6. Conclusió. La societat és un organisme viu que evoluciona juntament amb les necessitats. Actualment, els avenços científics i les millores en el món sanitari han aconseguit que la societat cada cop resolgui més problemes a la vegada que n'apareixen uns altres.

Pel que fa a la salut infantil, també han aparegut molts avenços, cada cop hi ha menys mortalitat i morbiditat infantil, els nens estan més ben atesos i són més feliços juntament amb les seves famílies. De tota manera, hi ha mancances, i és que en el món bàsicament adult en el que vivim, de vegades ens oblidem de les necessitats específiques que aquests necessiten³.

Si mirem en la nostra història, uns 40 anys enrere els nens eren criats majoritàriament a casa per la mare o germans i atesos gairebé exclusivament per la família. Actualment els nens passen la major part del temps a l'escola, i allà es on es posen de manifest la majoria de les seves necessitats. En l'actualitat, tot nen està obligat a anar a l'escola i per això en aquests centres ens podem trobar nens de tot tipus amb tot tipus de problemes més i menys específics. A més a més amb la regulació dels drets dels nens al 1989 atendre les seves necessitats és una llei. Per aquest motiu el personal que els atengui ha d'estar qualificat per a realitzar-ho de la millor manera possible, i és aquí on rau la importància de la infermera a l'escola.

Gracies a aquesta recerca bibliogràfica, a partir de tots els estudis cercats sobre la infermera escolar i sobre la seva influència en la salut dels alumnes, s'ha pogut demostrar que la salut d'aquests millora de manera molt positiva tant pel que fa a les malalties mentals com pel que fa a la salut física. En un principi la recerca es va centrar en la detecció precoç de malalties mentals però al llarg de la cerca s'ha pogut observar que la infermera escolar pot influenciar en la salut del nen en molts altres aspectes que val la pena esmentar.

El paper principal d'aquesta infermera és la detecció precoç i la promoció de la salut.

Pel que fa a la detecció precoç de les malalties mentals a l'escola, el paper de la infermera és crucial pels següents motius:

1. La infermera té els coneixements i les habilitats necessàries per a detectar els signes i símptomes que podrien desenvolupar una malaltia mental a partir de conductes i comportaments anormals dels nens i detectar els factors de risc tant intrínsecs com extrínsecs.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

2. Es troba en un centre escolar, el lloc idoni per a la detecció de problemes i per a la promoció de la salut, ja que és el lloc on els nens i adolescents passen la major part del temps.
3. La relació de confiança que estableix amb l'alumnat fa que ells puguin expressar millor els seus problemes i inquietuds de manera única i intransferible.
4. Es capaç de establir relacions amb el personal escolar i amb els famílies de manera que es pugui crear una xarxa d'ajuda cap a la prevenció de la malaltia. A més a més pot millorar l'accessibilitat amb altres centres especialitzats i posar-se en contacte amb altres professionals de la salut.

A més a més, el paper de la infermera escolar no queda aquí si no que també té cabuda en altres aspectes com:

1. Educació sanitària sobre hàbits saludables: bona alimentació, importància de l'esport, bona postura.
2. Prevenció de riscos: Informar i conscienciar als nens i adolescents sobre els riscos de l'alcohol, tabac, drogues, seguretat vial, sexualitat, relacions afectives, embaràs no desitjat, ITS, mètodes anticonceptius...
3. Millorar l'accessibilitat a les famílies i a la comunitat educativa: Englobar al pares i als professors en aquesta promoció de salut fent que intervinguin de manera activa a casa i a l'escola. L'educació sanitària als pares és fonamental per a la millora de salut dels nens: la prevenció, la promoció, la detecció precoç i el tractament també s'ha de fer a casa. És aquí on la infermera pot intervenir amb campanyes d'informació a l'escola, reunions amb pares etc...
4. Cures físiques a nens que puguin haver tingut algun accident en horari escolar: caigudes, rascades, petita traus...
5. Educació sanitària a nens que pateixin malalties cròniques com diabetis o asma: saber utilitzar els broncodilatadors, com i quan fer-ho...i en el cas de la diabetis com punxar-se, com mirar-se la glucèmia...Totes aquestes activitats es duen a terme normalment en un Centre d'Atenció Primària però un reforç diari ajuda als nens a sentir-se més segurs i a aprendre-ho amb més facilitat.

6. Vacunacions establertes en el calendari vacunal sense la necessitat d'un equip provinent del CAP.

Totes aquestes intervencions es pot comprovar que entren dins de de la competència infermera tot i que ens molts centres, moltes d'aquestes tasques són dutes a terme pel professor, cosa que crea un excés de responsabilitat i mostra una carència d'habilitat que pot donar lloc a errors i a generar estrès professional.

Actualment, com ja hem esmentat abans, la infermeria escolar és una especialització que s'està duent a terme a molts llocs d'Europa, Estats Units, Austràlia i molts països de l'Àsia oriental. A Espanya el fenomen no està gaire estès, segons Araujo et al.¹⁰ alguns autors opinen que és un moment crucial per instaurar la figura professional de la infermeria en els centres escolars públics espanyols de manera generalitzada.

Per finalitzar, amb aquesta recerca bibliogràfica s'ha pogut observa que els beneficis d'una infermera escolar són evidents per la millora i la satisfacció de la salut de nens i adolescents i en conseqüència de la societat, no només per la prevenció i la detecció precoç de malalties mentals si no per moltes altres tasques relacionades tant amb aspectes físics com psicosocials involucrant a l'escola i a la família. D'aquesta manera, s'hauria de lluitar perquè aquesta imatge s'expandís i perquè s'incorporés en les nostres escoles de manera permanent apostant per la salut i fent entendre als nostres governs una comunitat infantil saludable és molt més important per als avenços del país que les retallades de pressupostos en aquest àmbits.

7. Pla de difusió. Publicar els resultats d'aquesta revisió bibliogràfica en àrees d'atenció primària com:

-Publicacions en revistes d'infermeria:

- Àgora³¹; que accepten estudis i treballs de 2000-1500 paraules segons l'àmbit: Infermeria docent, infermeria clínica, escrits d'infermeria, investigació o vida a l'aula. Ens hem plantejat l'opció de publicar la nostra revisió en aquesta revista ja que és una revista oberta a universitats i escoles d'infermeria que desitgin publicar i rebre informació. Té gairebé 10 anys d'experiència i una gran quantitat d'articles publicats. Només caldria

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

adaptar el nostre treball als requisits que els demanen. Podria tenir cabuda en l'àmbit d'investigació ja que és una investigació sobre l'eficàcia de la infermera a l'escola.

- Rol d'infermeria³²; que accepten revisions bibliogràfiques de no més de 25.000-30.000 caràcters. També ens hem plantejat publicar la nostra revisió en aquesta revista ja que aconsegueix molts dels requisits que demana i "Rol d'infermeria" és una revista amb molt de renom, és una de les principals revistes espanyoles d'infermeria i tracta tots els àmbits de la infermeria.
- Es suprimeix l'elecció de la revista "Metes d'infermeria"³³ ja que tot i que té molta fama pel que fa a la docència d'infermeria, no accepta revisions bibliogràfiques.

-Contribucions a jornades científiques i congressos com els promociats per AIFICC³⁴ (Associació d'infermeria familiar i comunitària de Catalunya).

Podrien ser exemples:

- 9è Congrés de FAECAP (Federación de Asociaciones de Enfermería Comunitaria y Atención Primària) amb el lema "Cuidar etapa tras etapa" el 23, 24 i 25 d' abril de 2015 a Santiago de Compostela.
- V Congreso Internacional de Salud, Bienestar y Sociedad. Del 03 al 04 de septiembre de 2015. Alcalá de Henares. Madrid. El tema destacat d'aquest congrés son les noves maneres de veure la salut entre les noves generacions més digitalitzades.

-Divulgació al públic del treball i difusió a la Web de diferents associacions, com el FoCAP (Fòrum Català d'Atenció Primària). Per una banda, fent tríptics resumint en treball, sintetitzant resultats i conclusions i repartint-ho per aquelles associacions interessades en el tema per donar a conèixer la situació actual i que elles s'encarreguessin de repartir els tríptics a aquelles persones interessades o vinculades a l'associació, i per una altra banda, creant documents PDF's senzills o pòsters que expliquin el treball i mirar de publicar-lo en pàgines web de salut.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

-Finalment, també podria ser interessant difondre el present treball entre estudiants universitaris de ciències de la salut, com ara sol·licitant la inserció del treball al Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona (UB), a l'àrea d'infermeria.

8. Bibliografia³⁵

1. Rosales Barrera F. Fundamentos de enfermería. 3ª ed. Madrid: Manual Moderno; 2005.
2. Aguilar Cordero MJ. Tratado de enfermería del niño y el adolescente. Cuidados pediátricos. 2ª ed. Madrid: Elsevier España S.A; 2012.
3. Capdevila Sampere C, Cid Buera B, Espelt Aluja MT, Fenés Serrano C, Fortés del Valle A et al. Calidad de vida en la infancia y adolescencia en las situaciones de cambio. 1ª ed. Santiago de Compostela: Asociación Española de Enfermería de la Infancia; 1997.
4. Instituto Nacional de Estadística. [Internet] 2015. Madrid, España. [visitat el 7 de noviembre de 2014] Disponible en URL: <http://www.ine.es>.
5. Adeslas SegurCaixa. Prevención de la anorexia i bulímia. [Internet] 2012. Madrid, España [visitat el 9 de diciembre 2014] Disponible en URL: <https://www.prevencion.adeslas.es>.
6. Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad. Encuesta sobre alcohol y drogas en población general de España. [Internet] 2011-2012. Madrid, España. [visitat el 9 de diciembre de 2014]. Disponible en URL: <http://www.pnsd.msc.es/Categoria2/observa/pdf/EDADES2011.pdf>.
7. Asociación Americana de Psiquiatría. Guía de consulta de los criterios diagnósticos del DSM V. 5na ed. Arlington. EEUU: Asociación Americana de Psiquiatría; 2013.
8. Ministerio de Ciencia e innovación, gobierno de España. Guía de Práctica Clínica sobre la Depresión Mayor en la Infancia y en la Adolescencia. [Internet] 2010. Madrid, España. [visitat el 15 de diciembre del 2014]. Disponible en URL: http://www.guiasalud.es/egpc/depresion_infancia/completa/apartado01/introduccion.html
9. Corominas P, Coll M, Prats R. Programa Salut i Escola: Guia d'Implantació. Departament de Salut. 1ª ed. Barcelona, Catalunya: Departament de Salut. Generalitat de Catalunya; 2008.

10. Araujo J. Importancia del rol de la enfermera escolar en los centros educativos de las Islas Canarias. Rev ROL Enferm. Julio/agosto 2013; 7(36): 36-42.
11. Universidad Cardenal Herrera. Enfermería escolar. Espanya. [Internet]. 2012. Alicante, Espanya. [visitat el 22 de novembre 2014] . Disponible en: <http://www.enfermeriaescolar.com/>
12. Barlow J, Johnston I, Kendrick D, Polnay L. Individual and group-based parenting programmes for the treatment of physical child abuse and neglect (Review). Cochrane collaboration. 2008;(4).
13. Browne G, Cashin A, Graham I. Children With Behavioral/ Mental Health Disorders and School Mental Health Nurses in Australia. JCAPN. 2012: 25; 17–24.
14. Daniels E, Luthy KE, Mandleco B. Assessment , management , and prevention of childhood temper tantrums. AANP. 2012: 569-73.
15. Graham T, Haddad M, Pryjmachuk S, Tylee A. School nurses' perspectives on managing mental health problems in children and young people. J Clin Nurs. 2011: 21; 850–59.
16. Grupp K, Herting JR, Kuo ES, Mccauley E Stoepr A. How to Identify Students for School-Based Depression Intervention : Can School Record Review Be Substituted for Universal Depression Screening ?. Child Adolesc Psychiatr Nurs. February 2013 ; 26(1); 42–52.
17. Olli J, Salanterä S, Vehkakoski T. The habilitation nursing of children with developmental disabilities—Beyond traditional nursing practices and principles?. Int J Qualitative Stud Health Well-being. 2014: 9; 23-5.
18. Campo A, García Suso A, Vero Cortés M. Enfermería comunitaria bases teóricas. Madrid, Espanya: Ediciones DAE Difusión de Avances de Enfermeria: Enfermeria 21; 2001.
19. Duffin C. School Nurses Could Be Trained To Identify Children With Problems. Paediatric Nursing. 2010: 6(22) .
20. Grinien E, Liutait N. School nurses' contribution to schoolchildren's future health . Medicina (Kaunas). 2009;45(9):724–31.

21. Kieckhefer G.M, Willgerodt, M.A. Commentary: School Nurses Can Address Existing Gaps in School Age Sleep Research. J Sch Nurs. 2013 June ; 29(3): 175–180.
22. Keogh K. School Nurses Perfectly Placed To Spot Girls At Risk of Joining Gangs. Nursing Standart. RCN Publishing Company
23. Peate Ian. Mental Health Checks for Pupils: What Role For School Nurses?. Br J School Nurs. October. 2013; 8(8).
24. Difranza JR, Druker S, Gorak D, Pbert L, Reed G, Sheetz AH, et al. Effectiveness of a School Nurse – Delivered Smoking- Cessation Intervention for Adolescents. Pediatr. 2011;128:926.
25. Mendes CS. Preventing school violence: an evaluation of an intervention program .Rev Esc Enferm USP. 2011; 45(3):580-7.
26. Fonagy P, Nelson, TD, Twemlow, SW, Vernberg EM. Victimization , Aggression , and Visits to the School Nurse for Somatic Complaints , Illnesses , and Physical Injuries. Pediatr. 2011;127;842.
27. Departament de Salut, generalitat de Catalunya. Programa salut i escola. [Internet] 22 de novembre 2012. Barcelona, Catalunya [visitat el 26 de gener del 2015]. Disponible en URL: http://salutweb.gencat.cat/ca/ambits_tematics/per_perfiles/centres_educatius/programa_salut_escola/
28. Natural Institute on drug abuse. [Internet] 2014. EEUU. [visitat el 11 de decembre del 2014]. Disponible en: <http://www.drugabuse.gov/>
29. Real academia española. [Internet]. 2014. Madrid, Espanya [visitat el: 27 novembre 2014] . Disponible en: <http://www.rae.es/>
30. Steinschneider R. Cuadernos de enfermería. Pediatría. Barcelona. Catalunya: Editorial Masson; 1990.
31. Àgora d'infermeria. Normes de publicació [Internet] 2015 .Espanya. [visitat el 7 de febrer de 2015]. Disponible en: <https://www.agoradenfermeria.eu/?page=publish>

32. Rol enfermeria. Protocol de redacció. [Internet] 2015 .Espanya. [visitat el 7 de febrer de 2015]. Disponible en: <http://www.e-rol.es/comopublicar/comopublicar.php#>

33. Enfermeria 21. Normas de publicación [Internet] 2015 .Espanya. [visitat el 7 de febrer de 2015]. Disponible en: <http://www.enfermeria21.com/metlas-normas-de-publicacion/>

34. AIFIC. Congresos i Jornades. [Internet] 2015 .Espanya. [visitat el 7 de febrer de 2015]. Disponible en: <http://www.aificc.cat/congressos-jornades>

35. Universitat Autònoma de Barcelona. Guía básica para hacer citas bibliográficas según el modelo Vancouver.[Internet] 2009. Barcelona, Catalunya. [visitat el 4 de novembre de 2014] Disponible en: http://ddd.uab.cat/pub/guibib/60727/mvancouver_a2014iSPA.pdf

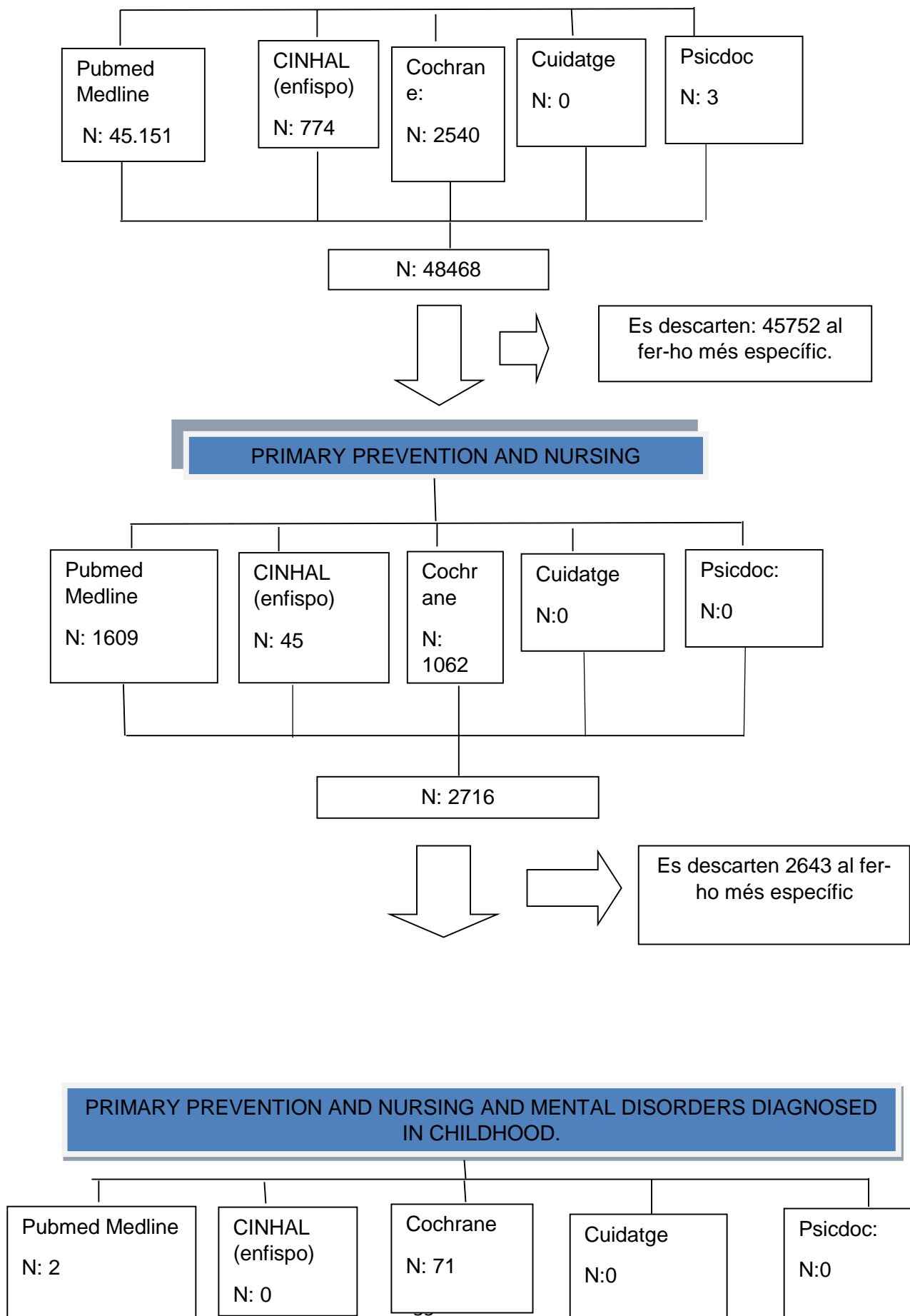
Annex 1: Esquemes de les estratègies de cerca en anglès.

- ESTRATÈGIA DE CERCA N° 1. Anglès.

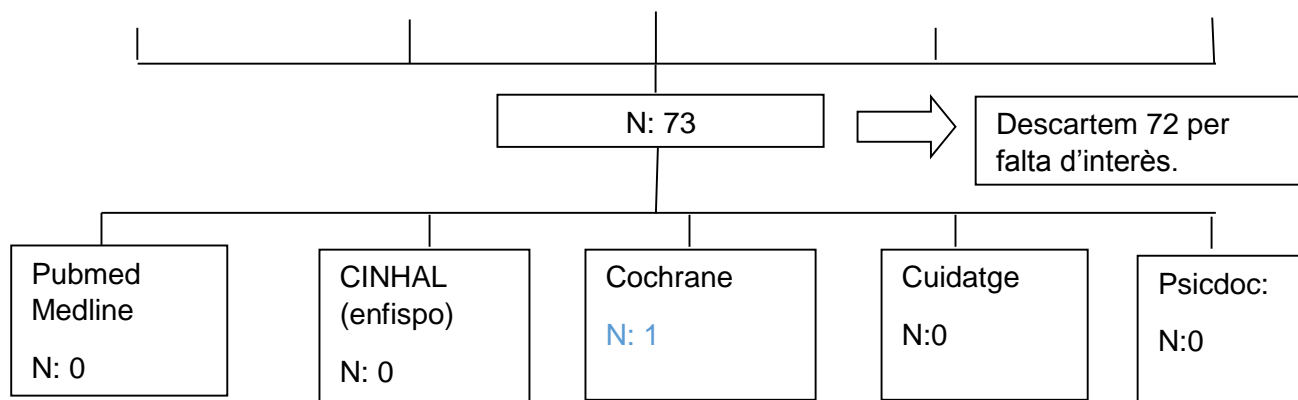
Esquema 1: Estratègia de cerca n° 1 en anglès.

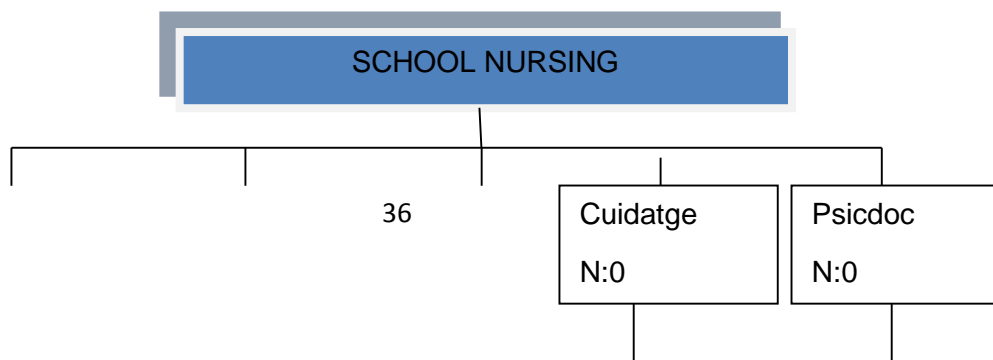
La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

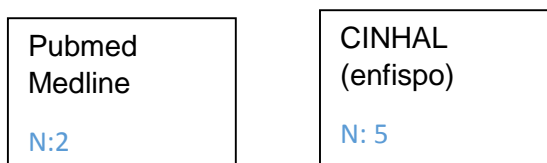
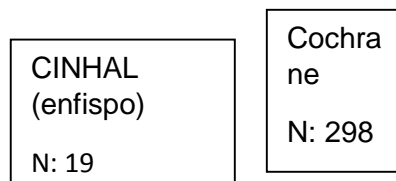
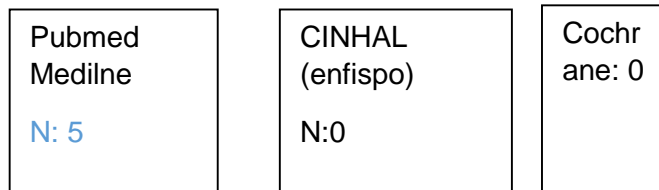
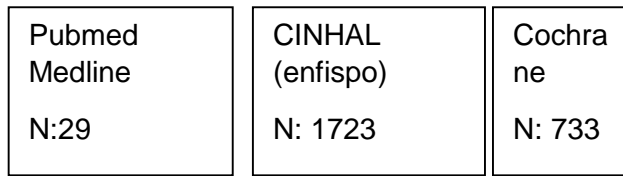
La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

- ESTRATÈGIA DE CERCA N°2. Anglès:
[Esquema 2: estrategia de busca nº2 en anglès.](#)

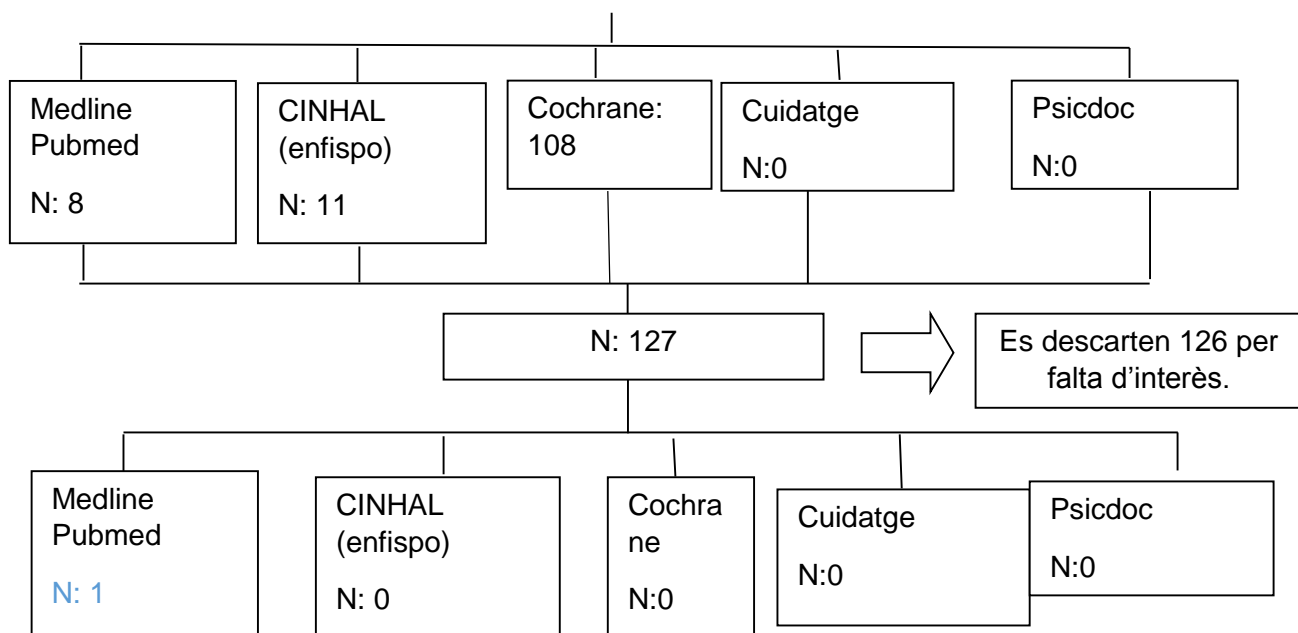
La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

- ESTRATÈGIA DE CERCA Nº 3. Anglès.

Esquema 3: Estratègia de cerca nº3 en anglès.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Annex 2: Resum dels 15 articles treballats.

Article 1: Excercise in prevention and treatment of anxiety and depression among children and young people.

Títol	Exercise in prevention and treatment of anxiety and depression among children and young people. (Excercici en la prevenció i el tractament de l'ansietat i la depressió davant dels nens i els joves).
Autor	Larun L, Nordheim LV, Ekeland E, Hagen KB, Heian F
Revista/Any	Wiley Publishers Since 1807 / 2009
Trobat a	Cochrane
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Recerca bibliogràfica
Bases de dades utilitzades	MEDLINE, EMBASE, CINAHL, PsychINFO, Sociofile, Social Science Citation Index, ASSIA, the Cochrane Library, Campbell Library (including SPECTR and CENTRAL), National Research Register (NRR) and ERIC, from inception to May 2005.
Introducció	L'abús i l'abandonament familiar dels nens són problemes en la salut pública molt importants en els quals hi ha pocs tractaments efectius. Ja que molts dels factors de risc per a aquests nens no es poden canviar amb activitats a curt termini.
Localització	No menciona.
Objectius	Veure com els plans d'actuació familiar (petites i estructurades intervencions per canviar l'activitat dels pares davant del nen) són efectives per al tractament de l'abandonament i l'abús dels fills.
Conclusió.	No hi ha evidència suficient de que sigui efectiu. Els estudis no mostren que hi hagi hagut incidència en l'abús psíquic però si en el físic.
Important infermeria a l'escola Si/No	No menciona
Per què?	No menciona
Paper de la infermera	Importància infermera a l'hora de detectar els nens que puguin estar patint aquest tipus d'abús, per poder intervenir: informar programes educatius als pares, buscar una treballadora social etc.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Article 2¹⁶: How to Identify Students for School-based Depression Intervention: Can School Record Review Be Substituted for Universal Depression Screening?

Títol	How to Identify Students for School-based Depression Intervention: Can School Record Review Be Substituted for Universal Depression Screening? (Com indentificar a estudiants per a una intervenció escolar de la depressió: Pot la detecció a l'escola substituir el cribatge universal de la depressió?)
Autor	Elena S. Kuo, Ph.D., Ann Vander Stoep, Ph.D. Jerald R. Herting, Ph.D, Katherine Grupp, PhD , WA Elizabeth McCauley, Ph.D.
Revista/Any	Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing / 2013
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi qualitatiu
Bases de dades utilitzades	-
Localització	Seattle, Washignton, USA
Introducció	És molt important la detecció precoç de depressió en nens ja que pot influir de manera definitiva en la seva educació acadèmica.
Objectius	Comparar la efectivitat de detecció precoç de la depressió en nens a l'escola, en vers als programes de detecció precoç de la depressió universals.
Conclusió.	S'ha trobat que els algoritmes de detecció d'informació proporcionats a l'escola, són insuficients per diagnosticar una depressió, però si és eficient detectant grups que podrien patir la malaltia, on després les tècniques de detecció de depressió universals, es podrien aplicar per confirmar-ho. És a dir, els programes a l'escola ajuden a identificar els grups de risc. D'aquesta manera, es considera important guiar a les infermeres de l'escola que coordinen programes de detecció de depressió. Per després determinar quins nens són subjectes a sotmetre's a programes de detecció de depressió universals Evidències en la actuació pobre de les escoles davant la depressió.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	Estan en el lloc idoni per identificar les necessitats del nen i l'adolescent per prevenir problemes mentals incloent la depressió. Tenen els coneixements adequats per a identificar els possibles candidats a un tractament anti-depressiu. S'han triat per diagnosticar factors de risc per l'assequibilitat, facilitat d'administració i d'apropar-se fàcilment al pacient i per la fiabilitat.
Paper de la infermera	-Identificar de manera precoç els grups de risc a patir depressió precoç a l'escola i els possibles candidats a sotmetre's a un tractament. Aquesta intervenció reduiria costos i temps davant de sotmetre a tots els nens a un programa per a la depressió, encara que no fossin candidats, sent realitzat per altres professionals en altres centres de salut. -Ajudar en la rapida intervenció dels nens amb depressió.
Prevenció malaltia mental	Si
Quina?	Depressió precoç

Article 3²⁰: School nurses' contribution to schoolchildren's future health.

Títol	School nurses' contribution to schoolchildren's future health (La contribució de la infermera escolar en la salut future dels nens)
Autor	Elvyra Grinienė, Neringa Liutaitė
Revista/Any	Medicina (Kaunas)/ 2009
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi qualitatiu
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	S'ha observat una davallada en la salut dels nens escolaritzats ja que contínuament les demandes de la societat augmenten.
Localització	Lituània
Objectius	-Veure l'efectivitat dels programes de salut a l'escola i si el paper de la infermera és efectiu. -Analitzar com treballen les infermeres a l'escola i quins són els problemes amb els que més es troben.
Conclusió.	Els principals problemes amb els que es troben les infermeres: de visió, mala postura i escoliosis. Moltes infermeres perceben que la salut dels nens ha empitjorat en els últims 5 anys.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per que?	S'ha demostrat que la qualitat de salut dels nens millora i s'ha de treballar per què rebin un major recolzament a la societat i un major apropament als pares i a la comunitat escolar. Estan qualificades per a les intervencions de salut.
Paper de la infermera	-Detecten les conductes de risc com prendre substàncies nocives: tabac, alcohol drogues. -Les activitats se centren en l'educació sanitària: 68,3% del temps.
Prevenció malaltia mental	No
Quina?	No menciona

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Article 4²⁵: Preventing school violence: an evaluation of an intervention program.

Títol	Preventing school violence: an evaluation of an intervention program (Prevenir la violència escolar: una evaluació del programa d'intervenció).
Autor	Carla Silva Mendes
Revista/Any	Revista da Escola de Enfermagem da USP / 2011
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi qualitatiu
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	S'ha d'actuar contra el bullying o violència escolar, ja que és un problema que afecta a la salut dels nens i ha de constituir una prioritat en l'activitat infermera. Un nen que presenta contínuament aquests abusos pot acabar desenvolupant ansietat, depressió o fins i tot suïcidi o assassinat. Un estudi fet a Dinamarca mostra com un 95% de víctimes d'abús escolar van afirmar que la seva situació va millorar després d'un programa de la infermera a l'escola. A Portugal hi ha programes formats per una infermera i un psicòleg que lluiten activament per resoldre els problemes dels nens a l'escola. El School Health Program.
Localització	Lisboa, Portugal
Objectius	L'estudi de l'efectivitat d'un programa anti-violència escolar dut a terme per infermers.
Conclusió.	El programa aplicat es va basar en la sensibilització/formació de professors i pares i en l'entrenament de les competències socials dels estudiants. Després de la intervenció es van verificar resultats significatius en la reducció global de la violència escolar
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	Per la relació privilegiada que son capaces de mantenir amb els nens, les famílies i la comunitat en si, que les ajuda a la detecció precoç. Tenen coneixements i habilitats sobre com ajudar a donar resposta a aquells problemes que requereixen adaptació i com assessorar a superar èpoques de transició que poden donar lloc a problemes negatius en la salut.
Paper de la infermera	-Ajudar a les persones a tractar amb el problema de la violència escolar i ha tornar a la normalitat després de patir-ho. -Identificar factors de risc, comportaments i signes que l'individu està en problemes. -Informar a les famílies de les greus conseqüències que pot comportar el bullying i intervenir i donar tècniques per poder lidiar amb el problema. -Fomentar l'autonomia víctimes. - Col·laborar amb les escoles per implantar programes de prevenció.
Prevenció malaltia mental	Si
Quina?	Ansietat, depressió.

Article 5²¹: School Nurses Can Address Existing Gaps in School Age Sleep Research.

Títol	School Nurses Can Address Existing Gaps in School Age Sleep Research (Les infermeres escolars poden dirigir les mancances en l'estudi del descans dels nens)
Autor	Mayumi A Willgerodt, Gail M Kieckhefer.
Revista/Any	The Journal of School Nursing/ 2013
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Comentari
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	La son intervé en diverses àrees de desenvolupament cognitiu, físiques, emocionals, o de comportament. Un mal hàbit de son en nens pot provocar: augment de les infeccions, augment de l'obesitat i problemes cardiovasculars, i alteracions de la nutrició. A més a més els nens que dormen poc, s'adormen a classe més sovint,. Essencial que s'intervingui a l'escola ja que és on el nen passa més hores.
Localització	USA
Objectius	Informar de la importància de les hores de son en el desenvolupament cognitiu dels nens.
Conclusió.	Encoratjar a les escoles a investigar i a intervenir en el tema.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	Per la relació privilegiada que son capaces de mantenir amb els nens, les famílies i la comunitat en si i per a la detecció precoç dels signes de descans insuficient. Es troben en l'ambient idoni per poder fer una cerca del problema, ja que elles coneixen la importància del tema .
Paper de la infermera	-Encarregades de fer conscients als pares de la importància del bon descans dels seus fills. - Conscienciació a la població sobre el problema. -Estudis per millorar la situació. -Preguntar sobre el descans del nen sempre que veiessin un comportament anormal o problemes en els estudis.
Prevenció malaltia mental?	Si

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Quina?	Disminució de l'atenció, concentració i memòria, ansietat, depressió, estrès, absentisme escolar i disminució de la capacitat d'aprenentatge.
--------	---

Article 6²⁴: Effectiveness of a School Nurse-Delivered Smoking-Cessation Intervention for Adolescents.

Títol	Effectiveness of a School Nurse-Delivered Smoking-Cessation Intervention for Adolescents. (Efectivitat de la infermera escolar en les intervencions per deixar de fumar per adolescents)
Autor	Lori Pbert, Susan Druker, Joseph R. DiFranza, Diane Gorak, George Reed, Robert Magner, Anne H. Sheetz and Stavroula Osganian
Revista/Any	Pediatrics/ 2011
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi quantitatiu.
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	Molts joves volen deixar de fumar però no són capaços, ja que molts cops no saben com fer-ho ni tampoc busquen cap ajuda mèdica. És molt difícil que ho aconseguixin per si sols. Els programes del cesi de tabac inclouen estratègies cognitivo-comportamentals.
Localització	Massachusetts, USA.
Objectius	Avaluar l'efectivitat de la infermera escolar per a aconseguir l'abstinència de tabac entre els adolescents.
Conclusió.	L'estudi demostra com un programa per deixar de fumar desenvolupat per infermeres de l'escola és moderadament efectiu per aconseguir que el joves deixin de fumar a curt termini. La intervenció de la infermera és eficaç millorant l'abstinència a curt termini en ambdós sexes. El problema és la quantitat de personal present en els instituts d'EEUU, de vegades no és suficient. De vegades només hi ha una infermera a temps complet o una a temps parcial, hi ha estats que no tenen infermera a l'institut o que la funció de la qual és únicament proveir medicaments als estudiants que ho necessiten. A més a més. s'ha de fer més recerca per saber si s'han mantingut els resultats i l'abstinència d'aquests adolescents es manté amb el temps.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	Tenen les habilitats i la credibilitat per oferir l'educació sanitària que cal i són de fàcil accés pels estudiants sense la necessitat de que s'en adonin els pares i no implica cap cost. (Més del 95% dels adolescents van a l'escola).
Paper de la infermera	Amb intervencions cognitivo-comportamentals: Ajudar a establir-se metes, promocionar autocura, assessorament per reconèixer capacitats i donar tècniques com per exemple imitar conductes saludables prenent models com a exemples , a més a més d'intervenir en la motivació social augmentant positivisme i les influències externes amb una durada de 5 sessions que es feien en horari escolar però que no interferien en les classes.
Prevenció malaltia mental?	Si
Quina?	Addicció a substàncies nocives.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Article 7²⁶: Victimization, Aggression, and Visits to the School Nurse for Somatic Complaints, Illnesses, and Physical Injuries.

Títol	Victimization, Aggression, and Visits to the School Nurse for Somatic Complaints, Illnesses, and Physical Injuries (Víctimes, agressions i visites a la infermera escolar per dolors somàtics, malalties o ferides físiques.)
Autor	Eric M. Vernberg, Timothy D. Nelson, Peter Fonagy and Stuart W. Twemlow.
Revista/Any	Pediatrics./ 2011
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi qualitatiu
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	La violència escolar és un problema social que va en augment. Nens que acostumen a ser víctimes o agressors d'abusos i violència escolar augmenten el risc de patir problemes psicossocials en un futur. Per a la detecció precoç d'aquests casos, seria bo analitzar la relació que hi ha entre, signes somàtics objectius o queixes d'àlgies sense signes objectius a les consultes d'infermeria escolar amb la presència d'abús escolar (bullying). Es van analitzar 590 nens entre 3er i 5é curs. Per una banda es van recollir dades de víctimes i agressors i per l'altra es van recollir les visites dels nens a infermeria per ferides i lesions. Les víctimes acostumaven a ser persones passives i submises mentre els agressors acostumaven a ser persones amb dificultats per controlar impulsos.
Localització	Midwestern, USA.
Objectius	L'objectiu d'aquest article és saber quina és la relació entre malalties, somàtiques, cops i ferides amb les agressions a l'escola.
Conclusió.	Es va comprovar que hi havia una estreta relació entre les visites a infermeria amb les víctimes i agressions. Això ens permet detectar de manera precoç aquelles possibles víctimes i aquells agressors mitjançant l'anàlisi de les freqüents visites a la infermera escolar.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	El ser víctima d'agressions a l'escola produeix en els nens un augment de l'ansietat i de la depressió en la infància i futurs problemes psicològics en l'edat adulta. A més a més de problemes físics com: mal de cap, mal d'estómac, nàusees. El ser víctima no acostuma a ser apreciat pels adults. A la consulta de infermeria és més fàcil expressar-se, ja que un nen només contesta si se'ls hi pregunta directament i donant confiança i que la infermera amb els seus coneixements ho detecti precoçment. En aquests casos la infermera era important pels seus registres, amb els quals es classificaven les visites en: visita rutinària, ferida, malaltia, o dolor somàtic. A més a més es troba en el lloc idoni.
Paper de la infermera	-Registrar visites: nom alumne, data, motiu visita i tractament proporcionat. -Observar poblacions de risc i factors de risc. -Assessorar, escoltar de manera activa i proporcionar tècniques d'afrontament a les víctimes. -Realitzar intervencions amb l'escola: víctimes agressors, professorat, alumnes, treballadors de l'escola i famílies per conscienciar del problema.
Prevenció malaltia mental?	Si
Quina?	Depressió, ansietat, impulsos incontrolats, problemes relacionals a la infància.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Article 8¹⁴: Assessment, management, and prevention of childhood temper tantrums.

Títol	Assessment, management, and prevention of childhood temper tantrums. (Ajuda, maneig i prevenció de les enrabiades a la infància)
Autor	Elizabeth Daniels, , Barbara Mandlco, Karlen E. Luthy.
Revista/Any	Journal of the American Academy of Nurse Practitioners. /2012
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Recerca bibliogràfica.
Bases de dades utilitzades	CINAHL, Health Source: Nursing/Academic edition, Medline, SocialWork Abstracts, Social Science Abstracts, Psych INFO, Psychology and Behavioral Science Collection.
Introducció	<p>Les enrabiades es consideren com moments d'extrema frustració i rabia en nens de 2 a 5 anys: inclou cridar, plorar, tirar-se al terra, tirar objectes...Aquests episodis poden arribar a allargar-se durant tota la infància i l'adolescència i donar lloc a nens amb problemes mentals .La infermera a de ser capaç de distingir el que és el comportament normal i el que no. Depèn de l'edat. Acostumen a produir-les nen malalts, cansats, frustrats amb poca capacitat d'adaptació. També s'inclou voler cridar l'atenció, no fer alguna cosa que hagi de fer...</p> <p>En principi són comportaments normals quan es va donant lloc la maduresa intel·lectual, tot i així hi ha casos que indiquen que si encara continuen (a partir del 5 anys durant més de 15 minuts) es que hi ha algun problema, és llavors quan s'ha d'intervenir, o bé amb la infermera, o bé amb un psicoterapeuta.</p>
Localització	-
Objectius	Proporcionar una explicació d'unes enrabiades normals de les anormals i donar recomanacions al personal infermer per a proporcionar ajuda a les famílies.
Conclusió.	Les enrabiades són un dels principals problemes de comportament entre els nens. Amb les intervencions de la infermera d'atenció primària molts d'ells no necessitaran més tractament ni la intervenció d'altres professionals.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	És important que les infermeres sàpiguen diferenciar d'una enrabiada normal o no, i quines poden ser les causes per ajudar als pares a lidiar amb elles. Es troba en una localització idònia ja que és on el nen passa la major part del temps. Tenen una bona capacitat de comunicació amb la família.
Paper de la infermera	<p>Identificar comportaments anormals enfront als normals: Important que la infermera faci una anamnesi de la història de rabietes del nen i que miri de trobar la causa.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Història familiar, exploració física per veure si aquest nen té un desenvolupament normal per la seva edat: Revisions rutinàries, test de l'oïda i la visió. Problemes en la parla poden frustrar al nen i augmentar nivell de enrabiades. -Posar-se en contacte amb els familiars i trobar una solució i si cal derivar a psicoterapeuta. -Ensenyar tècniques de prevenció de les enrabiades: canviar d'activitat quan el nen ja no la vulgui fer, inculcar-li una rutina diària, evitar que en nen es frustri fent activitats relacionades amb la seva edat, animar-lo.. -En el moment: mantenir la calma, deixar-lo a l'habitació...
Prevenció malaltia mental?	Si

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Quina?	TDAH, autisme, trastorn de la conducta, d'estat d'ànim: depressió i ansietat
--------	--

Article 9¹⁷: The habilitation nursing of children with developmental disabilities beyond traditional nursing practices and principles.

Títol	The habilitation nursing of children with developmental disabilities beyond traditional nursing practices and principles? (La habilitat de les infermeres per al tractament dels nens amb problemes de desenvolupament a partir de la practica tradicional i els principis d'infermeria.)
Autor	Johanna Olli, Tanjavehkoski, Sanna Salanterä.
Revista/Any	International Journal of Qualitative Studies on Health and Well-being./ 2014
Trobat a	Pubmed Medline
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi qualitatiu.
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	És molt important que els nens amb problemes de desenvolupament siguin intervinguts el més aviat possible ja que d'aquesta manera es redueixen els problemes en un futur, a més a més han de gaudir dels mateixos drets que els altres nens. El fet de que la infermera es dediqui a tasques de rehabilitació de nens amb problemes de desenvolupament a l'hospital posa de manifest el paper de la infermera de fomentar l'autodesevolupament més que el de proporcionar cures per això en alguns països on aquest paper encara no està desenvolupat, pot causar controvèrsia. Actualment, les cures de la infermera se centren més en les necessitats pròpies del nen i no principalment en el que pensa la família.
Localització	Finlàndia
Objectius	L'objectiu és demostrar l'habilitat de les infermeres amb els nens amb problemes de desenvolupament i remarcar les seves funcions. Hi ha pocs estudis que confirmen la habilitat de les infermeres per tractar nens amb problemes de desenvolupament. En aquest estudi, mitjançant gravacions de les intervencions infermeres i de qüestionaris es comprova l'efectivitat en els hospitals de nens de Finlàndia.
Conclusió.	La infermera té la capacitat de fomentar el desenvolupament i l'autocura dels nens amb problemes de creixement ja que treballen amb una visió multidimensional de l'ésser humà i són capaces de crear una relació de confiança amb el nen beneficiosa per a un millor desenvolupament. Recollir informació que després serà útil per a l'educació dels pares.
Important infermeria a l'escola Si/No	No menciona
Per què?	-
Paper de la infermera	Capacitat i coneixements per a la integració a la societat d'aquests nens. A més a més de la funció de tenir cura del nen. Ajudar a desenvolupar les habilitats dels nens de la vida diària.: A l'hora de jugar, a l'hora de menjar... activitats que es realitzarien a casa (ajudar a pronunciar paraules, fer un feedback positiu, fomentar autonomia Cooperar amb la família més propera. Cures físiques: medicació.. Ajudar als pares a tractar de la millor manera possible als seus fills: ensenyar tècniques, consells...

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

	Ajudar a l'equip multidisciplinari disseminant totes les dades que pot recaptar del nen dia a dia sobre el seu desenvolupament.
Prevenció malaltia mental?	No menciona.
Quina?	-

Article 10¹⁰: Importancia del rol de la enfermera escolar en los centros educativos de las Islas Canarias.

Títol	Importancia del rol de la enfermera escolar en los centros educativos de las Islas Canarias.
Autor	Jorge Araujo P .
Revista/Any	Rol de enfermeria/ 2013
Trobat a	Cuidatge
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi observacional descriptiu transversal.
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	<p>Alguns autors opinen que és un moment crucial per instaurar la figura professional de la infermera en els centres escolars espanyols, com ja passa en països de l'entorn europeu i altres països. França, Regne Unit i EEUU existeix en els centre de preescolar, educació bàsica i batxillerat. La figura de la infermera escolar forma part de la comunitat educativa. Aquesta figura no està estesa de manera universal al nostre país, sent molt poques els comunitats autònomes que la contemplen. La Comunitat Valenciana es pionera en aquest sentit. A Madrid 60 escoles compten amb infermera escolar. Però per motius de pressupost, pocs centres en disposen. Per a molts autors, tot i que sembli una branca nova de la infermeria, aquesta tasca porta duent-se a terme en centres específics d'educació especial i des de fa poc en centres d'integració, sempre tenint en compte els centres educatius privats.</p> <p>Els canvis i transformacions sociopolítiques i tecnològiques, i el compromís d'integració europea, necessiten former educatius diferents a les actuals, més riques i diverses. El diagnòstic de la realitat actual social i actual planteja la necessitat d'introduir personal sanitari dins l'àmbit educatiu: la infermera escolar. Aquesta presència en àmbits educatius es fa totalment necessària per donar resposta assistencial al nostre alumnat, però també és fonamental per al desenvolupament d'una funció educativa. A més a més els centres educatius tenen la capacitat de treballar en equip amb mestres, associacions de pares i mares i alumnes. La infermera és molt activa en les taules de salut escolar per fomentar estils de vida saludables.</p>
Localització	Illes Canàries.
Objectius	Identificar la importància que els directors dels centres escolars donen ala infermera escolar. Preguntar als directors, ja que són els responsables de l'administració i de fer complir la legislació en els centres i ser membres del claustre escolar.
Conclusió.	Un 87,6% dels directors dels centres creu que l'existència d'un personal sanitari (infermera escolar) podria ser d'ajuda per a atendre els problemes de salut dels nens durant les jornades escolars. Per a un 89,5% la infermera escolar podria tindre una labor destacada en l'educació per l'autocura del nen que pateix malalties cròniques i facilitar la seva integració en l'entorn escolar. Un 97,6% dels directors considera que la infermera escolar podria contribuir a educar als pares, professors i personal del centre escolar per a l'atenció, assistència i orientació en problemes de salut en nens escolaritzats. La participació ha estat escassa i s'han de seguir fent estudis que confirmin aquests resultats.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	Es capaç d'atendre els problemes de salut dels nens durant les jornades escolars. Té un paper important en l'educació per a l'autocura del nen i pel foment de la seva integració en el entorn escolar. Educació sanitària, pares, professor i personal del centre escolar.
Paper de la infermera	<ul style="list-style-type: none"> -Atenció al nen en problemes de salut. -Educació sanitària del nen en vers problemes de salut: malalties cròniques si en tenen (diabetis, asma), hàbits saludables (Alimentaris, d'esport, higiènics..) -Consells sexualitat -Ajuda integració nens amb discapacitats. -Formació a pares, famílies, professors i personal escolar sobre problemes de salut nens. -Foment integració
Prevenció malaltia mental?	No menciona
Quina?	-

Article 11¹⁹: School Nuses Could be Trained to Identify Children with Problems.

Títol	School Nuses Could be Trained to Identify Children with Problems. (La infermera a l'escola podria ser ensenyada a identificar nens amb problemes).
Autor	Christian Duffin
Revista/Any	Mental Health Fundation. RCN Publishing Company./ 2010
Trobat a	Cinhal
Tipus de publicació	Article d'opinió.
Tipus d'estudi	Comentari
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	Les organitzacions i les ONG's infantils creuen que és possible mesurar el grau de benestar dels nens a partir de la infermera escolar. La "Children and Young People's Mental Health Coalition" creu que les infermeres poden utilitzar una eina psicològica estàndard per detectar de manera precoç problemes del benestar del nen, hi ha qüestionaris d'assessorament i de punts forts i punts febles, tot i que hi ha una manca en aquells que no només se centren en la salut mental del nen si no també en el seu benestar global
Localització	UK
Objectius	Explicar una nova manera per garantir un assessorament global al nen per part de la infermera per assegurar el seu benestar global.
Conclusió.	Aquesta nova eina que ajudarà a identificar el benestar global del nen per part de la infermera serà un qüestionari amb preguntes que permetran interactuar amb el nen i permetrà a les infermeres detectar canvis en el comportament del nen.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Per què?	Tenen els coneixements i estan en el lloc ideal per ajudar als nens amb els seus problemes.
Paper de la infermera	És vol aconseguir que els nens vegin a la infermera de l'escola com una confident per explica'l-s'hi allò que els hi passa tant emocional com físic.
Prevenció malaltia mental?	Si
Quina?	No especifica.

Article 12¹⁵: School nurses' perspectives on managing mental health problems in children and young people.

Títol	School nurses' perspectives on managing mental health problems in children and young people. (Les perspectives de la infermera escolar per tractar nens i joves amb problemes mentals).
Autor	Steven Prymachuk, Tanya Graham, Mark Haddad and Andre Tylee
Revista/Any	Journal of Clinical Nursing / 2011
Trobat a	Cinhal
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Estudi qualitatiu
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	Els problemes mentals dels joves i els nens són un important problema de salut pública. Acostumen a desenvolupar-se a l'adolescència per això els serveis de salut escolar són essencials per a la detecció precoç i per a la seva intervenció. Les infermeres escolars tenen un paper molt important en la seva detecció precoç però s'ha fet molt poca recerca sobre el tema. Recerques a UK, Canadà, USA i altres països europeus recomanen el fet d'unir l'atenció primària i l'escola per tractar els principals problemes mentals, sent la infermera l'element clau d'aquesta activitat. On s'ha fet més estudi evidenciat sobre aquest tema és a USA
Localització	UK
Objectius	Explorar el paper de la infermera escolar pel que fa al tractament de problemes mentals en gent jove i com augmentar el potencial d'aquests per a obtenir una bona salut mental.
Conclusió.	La infermera escolar es molt important per a la detecció precoç de malalties mentals però es troba amb alguns inconvenients com: excés de demanda, rivalitats professionals en l'equip multidisciplinar, falta de confiança i limitat coneixement en el tractament de malalties mentals. Es remarca la importància de derivar al especialista. S'hauria d'implicar més a la infermera en la formació de malalties mentals i s'hauria de fer més recerca en la importància d'un equip d'infermeria per a la detecció de malalties mentals i de com solucionar les barreres.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	Formen part de l'experiència de creixement dels nens i són més accessibles. Són capaces d'assessorar factors estressants dels nens que poden desenvolupar posteriorment problemes més seriosos com: divorcis dels pares, problemes d'identitat sexual, problemes amb els àpats..
Paper de la infermera	Promoció, prevenció, tractament i detecció precoç. Per a assegurar una bona salut mental, la infermera és capaç d'establir unes habilitats d'intercomunicació i unes xarxes d'assessorament al pacient.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Prevenció malaltia mental?	Si
Quina?	Autolesions, depressió, abús de substàncies, trastorns de l'alimentació.

Article 13²²: Mental health checks for pupils: What role for school nurses?

Títol	Mental health checks for pupils: What role for school nurses?
Autor	Ian Peate.
Revista/Any	British Journal of School Nursing
Trobat a	Cinahl
Tipus de publicació	Article d'opinió.
Tipus d'estudi	Comentari
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	La salut mental dels nens i adolescents és un problema que afecta a la comunitat i no només a la infermera escolar. Aquests nens deuriem rebre el suport d'un gran grup de professionals. L'escola no és el millor lloc per al tractament de malalties mentals però si per a la seva detecció precoç. Les revisions de l'estat físic ja són un fet, és l'hora de les revisions de l'estat mental?
Localització	-
Objectius	Explicar la importància de la infermeria escolar per a la prevenció de malalties mentals en nens.
Conclusió.	Un bon programa de detecció precoç ajuda a estalviar diners i a reduir costos en el tractament posterior. La detecció precoç implica que es pot accedir abans al tractament i les intervencions es poden realitzar abans, de manera que tot ajuda a un millor pronòstic. A l'edat del nen (6-7 anys) és important la detecció precoç, però també ho és a l'adolescència on poden aparèixer trastorns bipolars o esquizofrènia.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	La infermera té un paper clau en vetllar pel benestar del nen i això no només inclou la salut física si no també la mental. És la persona més indicada per a la realització d'uns exàmens per avaluar l'estat emocional i psicològic dels nens.
Paper de la infermera	El principal paper de la infermera en el tractament de la malaltia mental hauria de ser la seva detecció precoç ja que és molt important per a la prevenció de la malaltia en l'adult.
Prevenció malaltia mental?	Si

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Quina?	Ansietat, depressió, trastorns de comportament, estrès post-traumàtic, risc de suïcidi. En adolescents: trastorns bipolars i esquizofrènia.
--------	---

Article 14²³: School nurses perfectly placed to spot girls at risk of joining gangs.

Títol	School nurses perfectly placed to spot girls at risk of joining gangs (Les infermeres escolars es troben en el lloc idoni per detectar les noies en risc d'unir-se a bandes conflictives).
Autor	Kat Keogh
Revista/Any	News/2013
Trobat a	Cinhal
Tipus de publicació	Article d'opinió
Tipus d'estudi	Comentari
Bases de dades utilitzades	-
Introducció	Les noies que s'uneixen a "bandes conflictives ¹ " acostumen a ser víctimes de problemes físics i psicològics. Les noies propenses a unir-se a aquestes bandes són aquelles que tenen problemes de comportament abans dels 12 anys, que acostumen a saltar-se classes, escapar-se de casa, aquelles que han patit violència a casa, abandonament o abusos sexuals.
Localització	UK
Objectius	Demostrar que les infermeres tenen un paper molt important a l'hora d'identificar noies que s'uneixen a "bandes conflictives" a l'escola.
Conclusió.	La infermera es eficaç a l'hora de detectar les possibles poblacions de risc per a aquest problema.
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	La infermera es troba en el lloc ideal per a la identificació precoç d'aquelles noies propenses a unir-se a una banda conflictiva: problemes de comportament, actitud sexual precoç, consulta per temes de sexualitat recurrents, baixa autoestima o depressió. També tenen els recursos suficients per ajudar a aquelles noies a sortir-ne. Les infermeres són capaces de donar la confiança a nens i joves per explicar-ls'hi els seus problemes.
Paper de la infermera	Informar a les escoles del problema. Assessorament, suport emocional. Establir tècniques per sortir del problema.

¹ Una banda conflictiva s'entén com un grup de persones organitzades amb un líder que busquen el control d'un territori a partir de violència o conductes il·legals.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

	Escolta activa.
Prevenció malaltia mental?	Si
Quina?	Autolesions, Baixa autoestima, abusos sexuals, risc de suïcidi.

Article 15¹³: Children with Behavioral/Mental Health Disorders and School Mental Health Nurses in Australia.

Títol	Children with Behavioral/Mental Health Disorders and School Mental Health Nurses in Australia (Nens amb problemes mentals i de comportament i infermeres escolars de salut mental a Austràlia).
Autor	Graeme Browne, Andrew Cashin and Iain Graham.
Revista/Any	Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing/ 2011
Trobat a	Cinahl
Tipus de publicació	Article
Tipus d'estudi	Recerca bibliogràfica
Bases de dades utilitzades	CINAHL, Psychinfo, Medline, PubMed, and ERIC
Introducció	Els nens amb problemes mentals o de comportament suposen un repte per les escoles, els professors i les seves famílies. Acostumen a interrompre a classe, tenen problemes amb els companys i tenen dificultats acadèmiques. No acostumen a respondre a les estratègies estàndard de l'escola per a tractar el mal comportament i sovint, quan aquests nens no reben el suport especialitzat que necessiten, el problema creix amb el temps fins a l'adolescència, on es fa més difícil de tractar, amb l'augment de les agressions, abús de substàncies, problemes amb la justícia i fracàs escolar o abandonament dels estudis.
Localització	Austràlia
Objectius	Demostrar la importància i la efectivitat de la infermera a l'escola per donar suport a aquells nens amb problemes mentals i de quina manera millorar els serveis que s'estan donant actualment.
Conclusió.	Les infermeres de salut mental són efectives donant suport a aquests nens a l'escola. S'ha demostrat l'efectivitat en les intervencions a l'escola dirigides cap a la millora del pronòstic d'aquests nens. A Austràlia es vol instaurar el fet de que les infermeres no només tractin els problemes físics dels estudiants sinó també els mentals
Important infermeria a l'escola Si/No	Si
Per què?	Les infermeres de salut mental especialitzades, per la seva experiència i formació, no només treballen amb en nen sinó també amb les seves famílies. Estan preparades per tractar als nens a l'escola i donar tècniques als professors pel seu tractament. Poden detectar de manera precoç aquests problemes, cosa que redueix els costos del tractament i millora el pronòstic, ja que si no es tracten en un futur poden donar a trastorns mentals en adolescents. És troben en el lloc ideal per a realitzar una detecció precoç. Tenen habilitats de comunicació per tractar a les persones amb problemes de salut mental, tractar a les famílies i als professors per assessorar-los a lidiar amb el problema.

La importància de l'activitat infermera en la prevenció de malalties mentals en el nen i l'adolescent.

Paper de la infermera	Detectar nens amb problemes de comportament: dificultat per a relacionar-se, problemes de comportament, molestar a classe, dificultat per a concentrar-se, conductes agressives, inestabilitat emocional, agressivitat... Realitzar activitats d'assessorament, escolta activa, tècniques de maneig emocional per a prevenir futures malalties mentals a l'adolescència.
Prevenció malaltia mental?	Si
Quina?	Ansietat, abús de substàncies, depressió.